

Veroliite vuoden 2023 verotus

Esitötetty veroilmoitus toimitetaan sekä sähköisesti **OmaVero**-palveluun että paperipostina Verohallinnon tiedossa olevaan osoitteeseen. Jos henkilö on ottanut käyttöönsä sähköisen viranomaisasioinnin **Suomi.fi**-palvelussa, esitötetty veroilmoitus toimitetaan ainoastaan sähköisesti. Kotiin tulee selvitys verotuksen esitötetyistä tiedoista eli tuloste verotustiedoista. Kotiin ei siis tule täytettäviä lomakkeita eikä palautuskuorta. Jos esitötetyissä tiedoissa on virheitä tai puutteita, tiedot on ilmoitettava erillisillä lomakkeilla, jotka löytyvät vero.fi-sivulta ja niitä voi myös tilata puhelimitse numerosta 029 497 030. Eensisijaisesti verottaja toivoo, että tiedot korjataan sähköisesti OmaVero-palvelussa.

Paperisen ilmoituksen on oltava verohallinnossa perillä ilmoitettuna määräpäivänä, joka on 7.5., 14.5. tai 21.5. ja se on puolisoilla aina sama. Enää ei riitä, että paperisen ilmoituksen jättää postin kuljetettavaksi määräpäivänä. Uusien tai korjattujen tietojen vuoksi verovelvolliselle lähetetään uusi verotuspäätös, jossa on ilmoitettu uusi verotuksen päättymispäivä. Jatkossa verotus valmistuu verovelvolliskohtaisesti kuitenkin niin, että verotus päättyy viimeistään lokakuun lopussa.

Acatiimi-lehden kotisivuilla selostetaan julkaisijaliittojen jäsenten kannalta keskeisempiä veroilmoitusta tarkistettaessa huomioon otettavia kysymyksiä. Lähtökohtana on tieteenharjoittajien ja yliopisto-opettajien erityiskysymykset verotuksessa.

Ennen veroilmoituksen tarkistamista on syytä tutustua verohallinnon ohjeeseen ”veroilmoituksen täyttöohje”. Lisäksi verohallinto antaa useista asioista syventäviä vero-ohjeita.

Esitys koskee vuoden 2023 verotusta ja veroilmoitusta. Mikäli Sinulla on korjausehdotuksia Acatiimin veroliitteeseen, voit ilmoittaa niistä lehden päätoimittajalle tai allekirjoittaneelle.

Leevi Mentula
Professoriliiton työsuuhdepäällikkö
8.4.2024

1. Tuloverotus

1.1 Veroilmoitusmenettely

Verovuotta 2023 koskeva esitötetty veroilmoitus on toimitettu kaikille verovelvollisille. Jäljempänä kohdassa 2. Esitötetty veroilmoitus käsitellään veroilmoituksen tekemistä yksityiskohtaisemmin.

1.2 Verotuksen säätely

Tuloverotusta säädellään tuloverolaissa (1535/92) sekä siihen liittyvässä ja perustuvassa säännöstössä.

Valtionverotuksen ansiotulosta on oma veroasteikkonsa. Nykyinen tuloverolainsäädäntö tuli voimaan siten, että sitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 1993 verotukseen.

1.3 Veronalainen tulo

Tulo on yleensä veronalaista, ellei sitä ole säädetty verovapaaksi.

Verovapaita ovat esimerkiksi työmatkasta maksettu 48 euron suuruinen kokopäiväraha, 22 euron osapäiväraha ja 53 senttiä/kilometri suuruinen kilometrikorvaus (vuonna 2023). Ulkomaan päivärahojen verotuskohtelu noudattaa valtion matkustussäännön mukaisia päivärahoja. Hotelli- ja majoituskorvaukset eivät ole veronalaisia.

Tavanomainen henkilökuntaetu, kuten etu työnantajan järjestämästä terveydenhuollosta, ei ole veronalaista. Veronlaiseksi eduksi katsotaan kuitenkin yleensä työntekijälle suoraan maksettu korvaus terveydenhuollosta. Työmarkkinajärjestön maksaman enintään 16 euron lakkoavustus päivää kohden ei myöskään ole veroalaista.

Eläketulo on verotuksessa pääasiallisesti ansiotuloa, kuten palkka- ja yrittäjätulotkin.

Suurta eläketuloa saavien henkilöiden verotusta kiristettiin vuoden 2013 alusta siten, että eläketulosta maksetaan valtiolle eläketulon lisäveroa 5,85 prosenttia siltä osin kuin eläketulo vähennettynä eläketulovähennyksellä ylittää 47 000 euroa (verovuonna 2023). Eläketulon lisävero maksetaan valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen tuloveroasteikon perusteella määrätyn tuloveron lisäksi.

1.4 Tulolajit: ansiotulo ja pääomatulo

Tuloverolainsäädäntö eriyttää henkilöverotuksessa pääomatulot ja ansiotulot toisistaan.

Ansiotulosta maksetaan kunnallis- ja kirkollisveroa sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksua. Ansiotulosta maksetaan valtionveroa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Pääomatuloa on muun muassa omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto, yleensä korkotulo, pörssiyhtiössä saatu osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen.

Muista kuin pörssiyhtiöistä saadut osingot jaetaan verotuksessa pääomatuloksi ja ansiotuloksi suhteellisen monimutkaisten kaavojen perusteella.

Ansiotuloa on muu kuin pääomatulo. Muun ohessa ansiotuloa on työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus.

1.5 Vähennysjärjestelmä

Verotuksen kannalta on keskeistä tulon veronalaisuuden ja tulolajin lisäksi vähennysjärjestelmä, jonka lähtökohtana on, että tulon hankinnasta johtuvat ns. luonnolliset vähennykset lasketaan kummastakin tulolajista erikseen ja näin saadaan niin sanottu puhdas ansiotulo ja niin sanottu puhdas pääomatulo.

Luonnolliset vähennykset kohdistuvat luonteensa mukaisesti jompaan kumpaan tulolajiin.

Luonnollisten vähennysten lisäksi ansiotulon osalta käytössä on niin sanottu yleiset ja sosiaaliset vähennykset erikseen valtionverotuksessa ja erikseen kunnallisverotuksessa.

Valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero määräytyy progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti (vuodelta 2023 toimitettava verotus):

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
0 €	0 €	12,64 %
19 900 €	2 515,36 €	19,00 %
29 700 €	4 377,36 €	30,25 %
49 000 €	10 215,61 €	34,00 %
85 800 €	22 727,61 €	44,00 %

2. Esitätetty veroilmoitus

2.1 Esitätetty veroilmoituslomake jokaiselle

Esitätetty veroilmoitus toimitetaan sekä sähköisesti **OmaVero**-palveluun että paperipostina Verohallinnon tiedossa olevaan osoitteeseen maaliskuussa 2024. Jos henkilö on ottanut käyttöönsä sähköisen viranomaisasioinnin **Suomi.fi**-palvelussa, esitätetty veroilmoitus toimitetaan ainoastaan sähköisesti. Veroilmoituksen liittyy

verohallituksen laatima yksityiskohtainen ohje ”**Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus** ” ja **Verohallinnon päätös veroilmoituksessa annettavista tiedoista.**

Veroilmoituksen tietoja korjataan sähköisesti OmaVero-palvelussa tai tiedot ilmoitetaan kunkin tiedon ilmoittamiseen tarkoitetulla erillisellä lomakkeella. Lomakkeita ei ole liitetty täyttöohjeisiin. Lomakkeet on tilattava verotoimistosta, tai ne voi tulostaa verohallinnon verkkosivuilta. Tällä pyritään ohjaamaan toimintaa verkkoon.

2.2 Veroilmoituksen voi antaa sähköisesti tai paperisena

Verovelvollisen on ilmoitettava esitetytyn veroilmoituksen tietoihin tehtävät korjaukset, lisäykset ja muut muutokset Verohallinnolle. Muuttuneet tiedot ilmoitetaan sähköisesti **OmaVero**-palvelussa tai paperilomakkeilla.

Vuodesta 2019 alkaen esitetytyn veroilmoituksen tietoja korjataan aina kunkin tiedon korjaamiseen tarkoitetulla lomakkeella. Liitelomakkeita vastaavat tiedot voidaan antaa sähköisesti. Tietoja voi ilmoittaa OmaVero-palvelussa jo ennen esitetytyn veroilmoituksen valmistamista. Esitetytyn veroilmoituksen tiedot ovat tarkistettavissa OmaVero-palvelussa heti esitetytyn veroilmoituksen valmistumisen jälkeen. Puuttuvat ja korjatut tiedot tulee ilmoittaa Verohallinnolle esitetytyn veroilmoitukseen merkittyyn määräpäivään mennessä. Jos tiedot ilmoitetaan verkossa, paperilomakkeita ei tarvitse täyttää eikä palauttaa.

Veroilmoituksen antamispäivä näkyy esitetyllä veroilmoituksella ja se on joko 7.5., 14.5. tai 21.5. Riippumatta siitä, ilmoitetaanko puuttuvat ja korjatut tiedot Verohallinnolle sähköisesti vai paperilomakkeilla, korjausten tulee olla perillä Verohallinnossa esitetytyn veroilmoitukseen merkittyyn määräpäivään mennessä. Suurin osa Acatiimin lukijoista joutuu antamaan veroilmoituksen puuttuvista tai virheellisistä tiedoista. Jos puuttuvia tietoja ei ilmoiteta veroilmoituksella tai tiedot annetaan esitetytyn veroilmoitukseen merkityn määräpäivän jälkeen, verovelvollinen on antanut puutteellisen veroilmoituksen ja laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa. Verovelvolliselle voidaan tämän johdosta määrätä myöhästymismaksu (yleensä 50 euroa) ja mahdollinen veronkorotus (yleensä 2 % lisätystä tulosta).

2.3 Ilmoitusvelvollisuus esitetytyn veroilmoituksen puuttuessa

Luonnollisen henkilön, joka ei ole saanut esitetytyn veroilmoitusta ja jolla on verovuonna ollut veronalaista tuloa tai varallisuutta taikka muita verotukseen vaikuttavia tietoja, on verotusta varten annettava veroilmoitus. Säännös koskee kaikkia tilanteita, joissa verovelvollinen ei syystä tai toisesta ole saanut esitetytyn veroilmoitusta. Pyydettyä verotoimisto tulostaa ja lähettää verovelvolliselle tulostarkistosta esitetytyn veroilmoituksen kaksoiskappaleen, jos esitetytyn veroilmoitus on valmistettu.

Jokainen on lisäksi velvollinen antamaan veroilmoituksen, jos Verohallinto sitä erikseen vaatii. Verohallinto voi siis yksittäistapauksessa aina vaatia verovelvolliselta veroilmoituksen, vaikka velvollisuutta antaa veroilmoitus muuten ei olisikaan

2.4 Kuitit ja vastaavat sekä muistiinpanovelvollisuus

Veroilmoitukseen ei liitetä kuitteja tai vastaavia tositteita. Verotoimisto pyytää niitä tarvittaessa. Luultavasti Acatiimin lukijat tulevat saamaan runsaasti pyyntöjä verotoimistosta kuittien ja vastaavien tositteiden toimittamiseksi sinne.

Kuitit tulee säilyttää kolme tai kuusi vuotta verovuoden päättymisestä eli siis vuoden 2023 osalta vuoden 2029 loppuun.

Esitätetyn veroilmoituksen huolellisen läpikäymisen jälkeen tulee säilyttää ne tositteet, joiden perusteella esitätettyyn veroilmoitukseen on tehty muutoksia tai lisäyksiä.

Säilyttäminen voi tapahtua myös sähköisessä muodossa, mutta tarvittaessa ne on pystyttävä tulostamaan paperimuotoon.

Tositteiden säilyttämisen lisäksi veronmaksajille on asetettu yleinen muistiinpanovelvollisuus tulonhankkimis toiminnasta, esimerkiksi maa- ja arvopaperikauppa.

Muita muistiinpanovelvollisuuden aikaansaavia tuloja ovat esimerkiksi sivutulot, palvelurahat, tulot tekijänoikeudesta, patentista ja vastaavista oikeuksista.

Muistiinpanojen muodolle on asetettu vain vähän vaatimuksia. Muistiinpanoissa pitää tulot ja menot eritellä ja merkitä aikajärjestyksessä. Muistiinpanot voivat olla sähköisessä muodossa.

2.5 Veroilmoituksen etusivu ja verotuksen perusteena olevat tiedot

Esitätetyn veroilmoituksen etusivulle on merkitty:

Veroilmoituksen määräpäivä

Veronpalautuksen tai jäännösveron määrä ja maksupäivä

Pankkitili

Korjaukset ja täydennykset täytyy tehdä viimeistään määräpäivänä. Jos korjauksista ilmoittaa paperilla, lomakkeiden täytyy olla perillä Verohallinnossa määräpäivänä. Määräpäivän noudattamatta jättämisestä voi seurata 50 euron myöhästymismaksu henkilöasiakkailta ja kuolinpesiltä ja 100 euroa yhtymiltä sekä erillinen veronkorotus.

Veronpalautuksen tai jäännösveron maksupäivä voi siirtyä, jos verovelvollinen tekee muutoksia veroilmoitukseen tai jos esimerkiksi puoliso tekee muutoksia omaansa. Päivä voi siirtyä myös silloin, jos Verohallinto saa muualta verotukseen vaikuttavia tietoja. Jos Verohallinto jatkaa verotusta, siitä ilmoitetaan erillisellä kirjeellä, selvityspyynnöllä tai uudella verotuspäätöksellä. Veronpalautuksen ja jäännösveron tiedot puuttuvat niiltä verovelvollisilta, jotka eivät saa veroilmoituksen mukana verotuspäätöstä (esim. yrittäjät).

Tilinumero, jolle mahdollinen veronpalautus maksetaan, tulee tarkistaa ja korjata sitä tarvittaessa **OmaVero**-palvelussa tai paperilomakkeella. Jos tilinumero ei ole Verohallinnon tiedossa, veroilmoituksen etusivulla on tästä huomautus.

Veroilmoitus ei ole enää täytettävä lomake vaan tuloste verotustiedoista. Verotuksen perusteena olevat tiedot kannattaa tarkistaa huolellisesti ja ilmoittaa puuttuvat tiedot. Suurehkoikin vähennysvaatimukset mennevät läpi, kun kustannukset selvitetään ja perustellaan. Lähtökohta on, että esitetyyn veroilmoitukseen sisällyttämättömien vähennysten osalta todistusvelvollisuus tulee olemaan verovelvollisella itsellään. Tähän on syytä varautua käytäessä läpi verotustietoja. On huomattava, että suuri osa tieteen harjoittajien luonnollisista vähennyksistä ei sisälly verotustietotulosteeseen.

Saadakseen vähennyksensä hyväksytyksi verovelvollisen tulee osoittaa, että menot ovat aiheutuneet nimenomaan tulonhankkimisen tai ammattitaidon säilyttämisestä. Joissakin tapauksissa saattaa olla aiheellista hankkia tai varautua hankkimaan työnantajan lausunto siitä, että vähennettäväksi merkityt kulut ovat syntyneet toimen hoitamiseen liittyvistä syistä.

Veronpalautus tai maksettavaksi tuleva jäännösvero on laskettu tulosteessa ilmoitettujen verotustietojen perusteella. Jos veroilmoituksessa on myös otsikko "Täydennettävät tiedot", verovelvollisen tulee ilmoittaa siinä pyydetyt tiedot.

Kaikki tiedot voit korjata OmaVero-palvelussa. Jos tiedot ilmoitetaan paperilla, tarvittavan lomakkeen näkee oikeasta sarakkeesta kunkin tiedon kohdalta.

2.6 Verotuspäätös

Esitetyyn veroilmoituksen mukana on postitettu myös verotuspäätös verotodistukseen ja tilinsiirtolomakkeeseen. Verotuspäätöksessä on laskelma verotuksen lopputuloksesta, henkilökohtaisen verotuksen päättymispäivä ja veronpalautuksen määrä ja maksupäivä tai jäännösveron määrä ja eräpäivät. Mikäli esitetyyn veroilmoitukseen ei tehdä muutoksia tai korjauksia eikä myöskään verottaja ole saanut uutta selvitystä, jää ilmoituksen mukana saapunut verotuspäätös lopulliseksi.

Mikäli tietoihin on tullut muutoksia, lähetetään verottajan toimesta uusi verotuspäätös. Siinä on uusi verotuksen päättymispäivä sekä veronpalautuksen tai jäännösveron määrät ja maksupäivät. Kun verotuksen päättymispäivä muuttuu, myös veronpalautuksen maksupäivä tai jäännösveron eräpäivät todennäköisesti siirtyvät.

Jos verovelvollinen huomaa verotuksessa virheen vasta verotuksen päättymisen jälkeen, hänen täytyy tehdä oikaisuvaatimus. Tiedyt vaatimukset täytyy tehdä ennen kuin verotus päättyy, eikä niiden perusteella voi enää tehdä oikaisuvaatimusta jälkikäteen. Tällaisia vaatimuksia ovat mm. tulontasaus, kotitalousvähennyksen jakaminen puolisoitten kesken ja pakollisten eläkevakuutusmaksujen vähentäminen.

3. Veroilmoituksen täydentäminen ja tuloverotuksen oikaisuvaatimus

Ennen verotuksen päättymistä veroilmoitusta voi korjata tai täydentää **OmaVero-** palvelussa tai antamalla tiedot erillisellä lomakkeella.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä heti verotuksen päättymisen jälkeen. Verovuodesta 2017 alkaen tuloverotuksen oikaisuvaatimuksen voi tehdä 3 vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

Jos oikaisuvaatimuksessa ilmoitetaan kokonaan uusi tieto Verohallinto toimittaa verotuksen tältä osin ja tekee täydentävän verotuspäätöksen. Uusi tieto on esimerkiksi tulo, vähennys tai muu verotukseen vaikuttava asia, jota verovelvollinen ei ole aikaisemmin ilmoittanut veroilmoituksessasi tai johon verotuspäätös ei muuten ole perustunut. Edellä mainittua täydentävää verotuspäätöstä koskevaa menettelyä sovelletaan verovuodesta 2018 alkaen. Täydentävään verotuspäätökseen voit hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen verotuksen oikaisulautakunnalle. Muutoksenhaku-aika on sama kuin varsinaiseen verotuspäätökseen. Se näkyy muutoksenhakuohjeessa, joka on täydentävän verotuspäätöksen liitteenä.

4. Verotuksen toimittaminen

Verotuksen toimittaa Verohallinto.

5. Verovuoden tappio ja suuret kertatulot

5.1 Menon ja tulon jaksottaminen

Tulo katsotaan sen verovuoden tuloksi, jona se on nostettu, merkitty verovelvollisen tilille tai muutoin saatu vallintaan. Vastaavasti verovelvollisen suorittamaan menoon perustuva, tulosta tehtävä vähennys tehdään, jollei erityistä syytä muuta johdu, sinä verovuonna, jona maksu on suoritettu.

Verovelvollisen tulonhankinnassa käytettyjen koneiden ja kalustojen ym. hyödykkeiden hankintamenot vähennetään vuotuisina poistoina noudattaen soveltuvien osin elinkeinotulon verottamista (ks. jäljempänä kohta **7.8. Työvälineet**).

5.2 Tulontasaus

Jos luonnollinen henkilö on verovuonna saanut vähintään 2 500 euron suuruisen ansiotulon, joka on kertynyt etu- tai jälkikäteen kahdelta tai useammalta vuodelta ja joka on vähintään neljäsosa hänen verovuonna saamansa puhtaan ansiotulon yhteismäärästä, voidaan tällaista kertatuloa verotettaessa suorittaa tulontasaus. Tällaisena kahdelta tai useammalta vuodelta kertyneenä ansiotulona voidaan pitää muun muassa palkkaa,

eläkettä, erotessa saatua kertakorvausta, liikettä luovutettaessa saatua tuloa, tuloja tekijänoikeudesta tai patentista.

Useampana vuonna kertyneenä tulona voitaneen pitää myös esimerkiksi veronalaista apurahaa, joka on nostettavissa yhtenä vuotena, mutta käytetään pääasiassa seuraavana vuonna. Vuoteen 2018 saakka apuraha on aina sen verovuoden tuloa, jona se on nostettavissa. Verovuodelta 2018 tai sitä aikaisemmalta verovuodelta toimitettavassa verotuksessa ei siten ole merkitystä, milloin apuraha todellisuudessa nostetaan.

Vuodelta 2019 toimitettavasta verotuksesta alkaen stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat muutetun TVL 82 §:n 2 momentin (20.12.2022/1123) mukaan sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

Tulontasaus saattaa lieventää olennaisesti progressiivista valtionverotusta. Sitä on vaadittava erikseen viimeistään ennen verotuksen päättymistä.

Tulontasausta sovellettaessa työsuhdekeksinnöstä maksetun kertakorvauksen katsottiin kertyneen niiltä vuosilta, joiden aikana verovelvollinen oli työskennellyt patentoidun keksintönsä parissa
(KHO 1987 II 568).

Apulaisprofessori A oli verovuonna saanut itse kustantamansa oppikirjan myynnistä tuloja yhteensä n. 107.000 markkaa. Kirjan myynnistä hänelle oli aiheutunut kuluja n. 49.000 markkaa. Mainitun teoksen, jonka laatiminen oli kestänyt kauemmin kuin yhden vuoden, myynnistä verovuonna kertynyttä tuloa ei voitu pitää tulo- ja varallisuusverolain 60 pykälässä tarkoitettuna kertatulona. Tulontasausta ei siis voitu suorittaa
(KHO 1987 II 570).

Oppikirjasarjan myynnistä verovuonna saadut tekijänoikeuspalkkiot katsottiin sellaiseksi kertatuloksi, johon voitiin soveltaa tulontasausta (KHO 1988 B 540). Tilanne muodostui toisenlaiseksi, kun oppikirjasarjan myynti oli alkanut vuonna 1980 ja jatkui edelleen verovuoden 1986 jälkeen
(KHO 1988 B 542).

Lehtori A oli 1985 tekemänsä sopimuksen mukaan sitoutunut kirjoittamaan pitäjänhistorian. Teoksen laajuudeksi oli sovittu 30 painoarkkia, ja teoksen käsikirjoituksen tuli olla valmis 1.1.1992. Sopimuksen mukaan kirjoituspalkkiosta, joka oli sidottu määrättyyn palkkaluokkaan ja jonka kokonaismäärä oli noin 220.000 markkaa, tuli maksaa A:lle työn aikana 27 kuukautena yhden painoarkin osalta kuukaudessa. Loppuosa palkkiosta oli maksettava, kun koko käsikirjoitus oli tarkastettu ja hyväksytty. A oli lokakuusta 1985 vuoden 1987 loppuun mennessä kirjoittanut 30 painoarkista 28 painoarkkia ja nostanut kirjoituspalkkiosta vuonna 1985 14.706 markkaa, vuonna 1986 91.412 markkaa ja vuonna 1987 93.903 markkaa eli yhteensä 200.021 markkaa. Vuoden 1987 päättyessä oli siis enää noin 2 painoarkkia kirjoittamatta, teos tarkastettavaksi toimittamatta, korjausvedokset lukematta, henkilö- ja paikkakuntarekisterit laatimatta sekä teoksen kuvat ja kartat hankkimatta. Tästä työstä A:lla oli oikeus käsikirjoituksen

hyväksymisen jälkeen maksettavaan kirjoituspalkkioon, jonka määrä sopimuksen mukaan oli noin 10-15 prosenttia kirjoituspalkkion kokonaismäärästä. Näissä olosuhteissa A:n vuonna 1987 saaman kirjoituspalkkion ei voitu katsoa kertyneen osaksikaan etukäteen tai jälkikäteen eikä sen osalta näin ollen voitu toimittaa tulontasausta.
(KHO 20.2.1991 no 533).

6. Apurahojen ym. verotuskohtelu

6.1 Apurahat ja tunnustuspalkkiot

Julkisyhteisöltä tai Pohjoismaiden neuvostolta saatu stipendi, apuraha tms. opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten sekä palkinto tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi on kokonaan verovapaa. Verohallinnon käsikirjan mukaan yliopistot eivät ole enää vuodesta 2010 lähtien julkisyhteisöjä yliopistouudistuksen seurauksena. Julkisyhteisöjä ovat muun muassa valtio, kunnat, evankelisluterilaiset ja ortodoksiset seurakunnat ja Suomen Akatemia. Ulkomaiset julkisyhteisöt eivät ole ao. säännöksissä tarkoitettuja julkisyhteisöjä.

Yksityisiltä yhteisöiltä edellä mainittuihin tarkoituksiin saadut apurahat tai tunnustuspalkinnot ovat verovapaita siltä osin kuin julkisyhteisöjen ja yksityisten apurahojen yhteenlaskettu nettomäärä ei ylitä valtion taiteilija-apurahan vuotuista määrää. Nettomäärä saadaan, kun apurahoista on ensin vähennetty niihin kohdistuneet menot. Taiteilija-apurahan suuruus on vuonna 2023 noin 25.547 euroa.

Muuhun tarkoitukseen kuin opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteen harjoittamista varten myönnetty apurahat ovat veronalaista tuloa myöntäjältä riippumatta. Esimerkiksi jonkin määrätyn työn tekemistä varten stipendin nimellä saatu korvaus (palkka) on veronalaista tuloa. Stipendi ei voi olla palkan korvike, tällöin se on veronalaista tuloa.

Jos stipendi on veronalainen, on se useimmissa tapauksissa vastike tehdystä työstä. Tällöin työnantajan velvollisuus on maksaa työntekijän sosiaalikulut. Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta päättää, että tieteellisen, taiteellisen tai yleishyödyllisen toiminnan tunnustuksena saatu palkinto on koko määrältään verosta vapaata tuloa.

Apurahojen yhteenlaskusäännöstä seuraa, että tutkijan saadessa esimerkiksi yliopistolta apurahaa (verovapaa), hänen yksityisiltä yhteisöiltä samana verovuonna saamansa apurahat tulevat usein verotettaviksi. Tämän vuoksi tulisikin mahdollisuuksien mukaan pyrkiä ohjaamaan yksityisten apurahat siten, etteivät ne kohdistu samalle verovuodelle.

Pooliprofessorin saamaa apurahaa käsitellään yksityisenä apurahana normaaliin tapaan.

Apurahat tulee ilmoittaa veroilmoituksessa. Kaikkien apurahojen osalta on ehdottomasti muistettava selvittää, mistä apurahasta on kysymys sekä apurahan verottomuus.

Verottaja kiinnittää huomiota muun muassa seuraaviin seikkoihin:

- kuka on apurahan saaja
- onko apuraha ollut yleisesti haettavissa
- onko apurahan saajan ja myöntäjän välillä työsuhde
- onko apuraha vastike tehdystä työstä
- onko apuraha myönnetty ilman hakemusta
- mitä selvityksiä apurahan hakijan on täytynyt esittää
- onko apurahan myöntämiseen liitetty erityisiä ehtoja
- onko apurahan myöntäjä yleishyödyllinen yhteisö.

Vuodelta 2019 toimitettavasta verotuksesta alkaen stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat muutetun TVL 82 §:n 2 momentin (20.12.2022/1123) mukaan sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan. Yhteisöt ovat velvollisia ilmoittamaan verottajalle kaikki myöntämänsä apurahat.

6.2 Apurahoihin kohdistuvien kulujen vähentäminen

Jos verovelvollisella on ollut kustannuksia toiminnasta, jota varten hän on saanut stipendin tai apurahan, kustannukset vähennetään stipendistä tai apurahasta. Jos verovelvollinen on saanut apurahan tiettyyn tutkimukseen, myös siihen kohdistuvat menot vähennetään apurahasta. Ansiokkaasta tieteellisestä tai taiteellisesta toiminnasta jälkikäteen annetulla tunnustuspalkinnolla ei sen sijaan tarvitse kattaa tieteellisestä tai taiteellisesta työstä aiheutuneita kustannuksia.

Apurahan veronalaista osaa laskettaessa vähennetään ensin apurahoihin kohdistuneet menot: esimerkiksi opintomateriaali, apuhenkilöstön palkat, matkat, puhtaaksikirjoittamiskulut ja muut tutkimustoiminnasta aiheutuneet menot. Muun selvityksen puuttuessa kustannukset jaetaan apurahojen suhteessa. Vähennysten tekeminen apurahoista on tärkeää, jotta apurahan verotettava määrä saadaan oikeaksi.

Esimerkki: Apurahan veronalaisen osan laskeminen (verovuosi 2022)

MYÖNNETYT APURAHAT JA TUTKIMUSTOIMINNAN KUSTANNUKSET VUONNA 2022	
Julkisyhteisön myöntämä apuraha	11.445 euroa
Muiden kuin julkisyhteisöjen myöntämät apurahat	28.000 euroa

Apurahat yhteensä	39.445 euroa
Kustannukset yhteensä	8.255 euroa
KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN JULKISYHTEISÖN MYÖNTÄMIIN JA MUIHIN APURAOIHIN	
Julkisyhteisön myöntämä apuraha: (11.445 euroa/39.445 euroa) * 8.255 euroa	2.395,20 euroa
Muut apurahat: (28.000 euroa/39.445 euroa) * 8.255 euroa	5.859,89 euroa
APURAOJEN NETTOMÄÄRÄT	
Julkisyhteisön myöntämä apuraha 11.445 euroa – 2.395,20 euroa	9.049,80 euroa
Muut apurahat 28.000 euroa – 5.859,89 euroa	22.140,11 euroa
Yhteensä	31.189,91 euroa

Julkisyhteisön myöntämä apuraha on kokonaan verovapaa. Muun kuin julkisyhteisön myöntämästä apurahasta jää verotettavaksi 5.642,39 euroa eli määrä, jolla apurajojen nettomäärät yhteensä (31.189,91 euroa) ylittävät valtion taiteilija-apurahan määrän 25 547,52 euroa (vuonna 2023).

Lähde: Verohallinto huomioituna vuoden 2023 verovapaa taiteilija-apurahan suuruus

Apuraha ei ollut annettu tieteellistä tutkimustyötä varten, kun lehtori oli saanut sen Liikesivistysrahastolta ajanmukaisen talousmatematiikan oppikirjan laatimista varten kaupakoulujen ja -opistojen sekä oppikoulujen yläluokkien talousmatematiikan tarpeisiin (KHO 1952 II489). Vastaavasti on katsottu veronalaiseksi palkaksi filosofian maisterin Kirjapaino Oy:ltä sanomahistoriallisia tutkimuksia varten saama rahasumma (KHO 1958 II 178). Sitä vastoin Kenraali Mannerheim -säätiöltä marsalkka Mannerheimin elämäkerran kirjoittamista varten saatu apuraha oli tieteellistä tutkimusta varten annettuna verovapaa (KHO 1963 II 334).

Sosiaalihuollon alalla toimiva yleishyödyllinen säätiö oli myöntänyt eräälle tutkijalle vuosiksi 1975-1977 apurahan, minkä turvin tutkijan tuli selvittää suomalaisen yhteiskunnan sosiaalihuollon nykytila, tulevaisuuden tavoitteet ja tehtävät. Säätiön ja tutkijan välillä tehdyssä erityisessä tutkimussopimuksessa oli mm. määräys, että tutkimus suoritettiin säätiön hyväksymän tutkimussuunnitelman mukaisesti. Samoin oli sovittu, että säätiö sai eräin rajoituksin rajoittamattoman käyttöoikeuden tutkimuksen tuloksiin ja sen aikana syntyvään materiaaliin. Säätiö valvoi ja ohjasi tutkimuksen edistymistä tätä tehtävää varten asettamansa erityisen neuvottelukunnan avulla. Kun tutkimussopimus oli tutkimusajaksi varatun määräajan kuluessa molemmin puolin irtisanottavissa, apuraha katsottiin palkaksi eikä verovapaaksi apurahaksi
(KHO 29.10.1976 no 4136).

Suomen Kulttuurirahaston Keski-Suomen rahasto ja X:n läänin taidetoimikunta olivat myöntäneet kirjastonhoitaja A:lle 15.000 markan ja 10.000 markan suuruiset apurahat X:n bibliografian laatimista varten. A:lle oli myönnetty palkatonta virkavapautta varsinaisesta työstään puheena olevan työn tekemistä varten. A:lla ei ollut toimeksiantosuhdetta hanketta varten perustettuun neuvottelukuntaan, eikä A myöskään ollut saanut muuta korvausta suorittamastaan työstä. Apurahoja oli pidettävä tieteellistä työtä varten annettuina verovapaina apurahoina
(KHO 9.4.1991 no 1168).

Tieteellistä tutkimustyötä sääntöjensä mukaan tukevan säätiön kirjastotoimihenkilölle Suomen kansantaloustieteen kirjallisuuden bibliografian laatimiseksi antamaa apurahaa ei katsottu tieteellistä tutkimustyötä varten annetuksi eikä se ollut vuodelta 1974 saajansa verovapaata tuloa
(KHO 1978 II 554).

A oli vuonna 1976 nostanut erään säätiön hänelle myöntämän apurahan, mikä oli tarkoitettu peittämään A:n ulkomailla vuosina 1976 ja 1977 suorittamista opinnoista aiheutuneet kustannukset. Apuraha oli kokonaisuudessaan luettava A:n vuoden 1976 tuloksi, mutta A:lla oli oikeus ennen apurahan veronalaiseksi tuloksi katsottavan määrän vahvistamista vähentää vuonna 1976 myös tulevat apurahaan kohdistuvat tuloenhankkimisesta johtuvat matka- ja muut kustannukset
(KHO 14.1.1980 no 183).

Professori A oli vaatinut, että myös matkakustannukset 1.200 markkaa ajalta 1.7.-31.12.1984, jolloin hän oli ollut virkavapaina vakinaisesta virastaan ja nauttinut varttuneen tieteenharjoittajan apurahaa, tulisi voida vähentää tuloenhankkimiskustannuksina. Lääninoikeus katsoi, ettei A ole esittänyt selvitystä siitä, etteivät vähennettäviksi vaaditut matkakustannukset olisi olleet katettavissa hänen saamallaan verovapaalla apurahalla (Hämeen lääninoikeuden päätös 25.3.1987 no 316). KHO hylkäsi A:n valituslupahakemuksen, koska asian saattaminen KHO:n ratkaistavaksi ei ollut tärkeätä lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa eikä oikeuskäytännön yhtenäisyydenkään vuoksi
(KHO 21.3.1988 no 1129).

Verovelvollinen oli nauttinut varttuneen tieteenharjoittajan apurahaa 1.1.-30.6.80. Verolautakunta oli jättänyt tulonhankkimiskuluina vähentämättä verovelvollisen vaatimat ammattikirjallisuudesta ja tieteellisestä aikakauslehdessä aiheutuneet kustannukset, kirjoituskonepoiston, tieteellisten yhdistysten jäsenmaksun, työhuonevähennyksen ja kurssimaksun. Koska Suomen Akatemialta saatu apuraha ei ollut tarkoitettu korvaamaan verovelvollisen tieteellisestä työstä aiheutuneita menoja ja koska verolautakunnalla oli ollut asiasta toinen käsitys, lääninoikeus palautti asian verolautakunnan uudelleen käsiteltäväksi

(Uudenmaan lääninoikeuden päätös 6.2.1985 no 217).

Varttuneelle tieteenharjoittajalle on hyväksytty vähennyskelpoisiksi tulonhankkimiskuluiksi apurahakaudella Yhdysvaltoihin tehdystä tutkimusmatkasta aiheutuneet matka- ja asumiskustannukset, yhteensä 13.600 mk

(Turun ja Porin lääninoikeuden päätös 27.11.1986 no 1062, kts. myös KHO 15.5. 1987 no 1828).

A:lla, joka oli syntynyt vuonna 1935, oli vuonna 2002 eläketuloa 44 573 euroa ja vuonna 2003 45 343 euroa. Lisäksi A:lla oli vähäisiä muita ansiotuloja. K:n säätiö oli myöntänyt A:lle väitöskirjatutkimusta varten tutkija-apurahan 13 000 euroa ja tutkimuskuluihin 2 000 euroa. Apurahasta 10 000 euroa maksettiin kahdessa erässä vuonna 2002 ja apurahan kolmas erä 5 000 euroa maksettiin vuonna 2003, kun väitöskirjan painatuslupa oli saatu. A vaati vähennettäväksi ansiotuloistaan vuodelta 2002 tutkimuskulut siltä osin kuin 2 000 euron tutkimuskulukorvaus ei niitä kattanut eli 6 945 euroa ja vuodelta 2003 5 000 euroa. Verotuksessa määrät oli jätetty vähentämättä ensi sijassa sillä perusteella, että ne oli katsottava tulleen katetuiksi apurahalla.

Korkein hallinto-oikeus katsoi siitä huolimatta, että A oli saanut eläketuloa, säätiön myöntämän apurahan olleen 13 000 euron osalta tarkoitettu niin sanotuksi työskentelyapurahaksi, eikä A:n tutkimusmenoja voitu siten katsoa tältä osin suoritettuna saadulla apurahalla. A:lla oli näin ollen oikeus vähentää tieteellisestä työstä aiheutuneet vähennyskelpoiset menot tuloistaan. Kun väitöskirjaan johtanutta työtä voitiin pitää tuloverolain 31 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna tieteellisenä työnä, menojen vähentämisen esteenä ei ollut se seikka, että A:n ansiotulot olivat verovuosina muodostuneet lähes yksinomaan eläketulosta

(KHO 25.1.2010 no 106).

7. Ansiotulon hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen

7.1 Yleisperiaate

Verovelvollisella on tuloverolain 29 §:n mukaan oikeus tuloistaan vähentää niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot eli tehdä niin sanotut luonnolliset vähennykset.

Tuloverolain 31 §:ssä on esimerkkiluettelo menoista, joita voidaan pitää tulon hankkimisesta johtuvina. Erikseen laissa on mainittu, että tällaisia menoja eivät ole perheen elantokustannukset, mihin luetaan myös asunnon vuokra ja kodin hoidosta aiheutuneet kulut. Luonnollisia vähennyksiä koskevat määräykset ovat väljiä ja niiden tulkinta vaihtelee paikkakunnittain. Vähennysvaatimukset on tuotava selvästi esiin.

Osa vähennyksistä on laitettu esitäytettyyn veroilmoitukseen. Tarvittaessa niitä on korjattava.

Tulon hankkimisesta aiheutuneita menoja ovat muun muassa

- työmatkakustannukset
- työmarkkinajärjestöjen ja tieteellisten yhdistysten jäsenmaksut
- ammattikirjallisuudesta ja ammattilehdistä syntyneet kustannukset
- tieteellisestä työstä ja taiteen harjoittamisesta aiheutuneet menot
- omien työvälineiden hankinta- ja kunnossapito menot
- ammattitaidon ylläpitämiseksi tai työn kannalta tarpeellisista kursseista, opintomatkoista ja kongresseista aiheutuneet menot
- työ- ja virkapuvun hankkimiskulut
- työasunto
- työhuonekulut
- toimeen liittyvät edustuskulut eräin edellytyksin.

Sitä vastoin opiskelumenot, mitkä tähtäävät peruskoulutuksen saamiseen, sekä jatkokoulutusmenot, mitkä eivät ole tarpeellisia verovelvollisen viran tai toimen kannalta eivätkä jo hankitun pätevyyden säilyttämiseksi, eivät ole vähennyskelpoisia menoja.

7.2 Perus- ja jatko-opiskelusta aiheutuneet kustannukset

Peruskoulutuksesta aiheutuneet menot eivät ole vähennyskelpoisia, koska ne katsotaan elantomenoiksi.

Jatkokoulutuksesta aiheutuneet menot ovat vähennyskelpoisia vain, jos jatkokoulutus on tarpeellinen verovelvollisen ansiotyössä tai jo hankitun pätevyyden säilyttämisessä. Periaate koskee jatko-opiskelusta aiheutuvia kaikkia kustannuksia, olipa kysymys matka-, tutkimusmateriaalin hankkimis-, kirjojen osto-, tekstinkäsittely- tai julkaisukustannuksista.

Verottaja suhtautuu kuitenkin tieteellisiin jatko-opintoihin toisin kuin täydennyskoulutusluonteisiin opintoihin. KHO:n päätöksen nojalla verottaja ei ole hyväksynyt lisenssiaatin työstä aiheutuvien kulujen vähennysoikeutta.

Veroilmoituksessa ei siis olekaan syytä tarpeettomasti korostaa, että jokin vähennettäväksi esitetty kustannus olisi syntynyt tieteellisten jatko-opintojen vuoksi. Sitä vastoin kustannusten välttämättömyyttä nimenomaan toimen hoitamisen kannalta on syytä korostaa, kuten työn edellyttämän ammatillisen pätevyyden tai ammattitaidon ajan tasalla pitämisen tai säilyttämisen vuoksi opetustehtävissä.

Kun jatko-opinnot on suoritettu ja oikeus tohtorin hattuun on ansaittu, verottajan suhtautuminen mainittujen kustannusten vähennyskelpoisuuteen on muuttunut toisenlaiseksi. Tällöin se hyväksyy ne vähennyskelpoisiksi tieteellisestä työstä johtuvina kuluina. Jo siltä verovuodelta, jona väitös on tapahtunut, vaikka se olisikin joulukuun viimeinen päivä, hyväksyy verottaja julkaisu-, matka-, tutkimus- ym. kuluja vähennyskelpoisiksi menoiksi. Ulkomaisen tohtorintutkinnon vastaavuus suomalaisen tohtorintutkinnon kanssa todetaan esimerkiksi suomalaisen yliopiston lausunnolla.

Tohtorinväitöskirjasta aiheutuvat kulut ovat vähennyskelpoisia vain sinä vuonna, jona väitöskirja on hyväksytty. Jotta aikaisempina vuosina hyväksymättä jääneet väitöskirjan valmistelemiseen liittyneet kulut otettaisiin huomioon, on sitä erikseen verottajalta vaadittava. (Kopion säilyttäminen aikaisemmista veroilmoituksista on siis tärkeää.)

Kun aiheutuneet menot ovat tulonhankkimiskuluiksi ja siis vähennyskelpoisiksi katsottavia, vähentää saa esimerkiksi kurssimaksut, matkakustannukset, kurssimateriaalista erikseen perityt maksut, majoituskustannukset sekä muualla kuin omalla paikkakunnalla oleskelusta aiheutuneet lisääntyneet elantokustannukset siltä osin kuin ne ylittävät asianomaisen henkilön elantomenot kotipaikkakunnalla. Ylimääräisten elantokustannusten osalta voi vähentää hyväksytyyn selvityksen puuttuessa verohallituksen yhtenäistämisohjeiden mukaan noin puolet kotimaan päivärahoista.

7.3 Palkkatulon tulonhankkimisvähennys

Palkkatulon tulonhankkimisvähennys on 750 euroa, kuitenkin enintään palkkatulon määrä. Jos todellisten kulujen euromäärä ja tulonhankkimisvähennyksen euromäärä ovat eri suuruiset, tehdään vähennys suuremman määrän mukaan. Tulonhankkimisvähennys myönnetään siis kaikille palkansaajille riippumatta siitä, onko heillä palkkatulon hankintaan liittyviä kuluja vai ei.

7.4 Jäsenmaksut

Verovelvollisella on oikeus tuloistaan vähentää

- työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut (ilman määrärajoitusta)
- työttömyyskassojen maksut ja
- tieteellisten seurojen ja yhdistysten maksut.

Työnantajan perinnässä olevat jäsenmaksut on yleensä merkitty esitäytettyyn veroilmoitukseen. Jos merkintää ei ole tai jäsenmaksu maksetaan itse, tulee tehdä lisäys.

A:lla oli ollut verovuonna ainoastaan eläketuloa. Ammattiyhdistykselle suoritettua jäsenmaksua ei voitu pitää eläketulosta vähennettävänä tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneena menona
(KHO 1987 II 577).

Mikäli eläkeläisellä on eläketulojen lisäksi muita ansiotuloja, voidaan ammattiyhdistykselle suoritettava jäsenmaksu vähentää niistä tuloista.

Tieteellisten seurojen ja yhdistysten jäsenmaksut ovat vähennyskelpoisia tulonhankkimiskuluja, mikäli yhdistys läheisesti edistää verovelvollisen ansiotoimintaa esimerkiksi julkaisemalla ammatti- tai tieteelliseksi julkaisuksi katsottavaa lehteä tai järjestämällä ammattitaidon jatkuvan ylläpitämisen tai säilyttämisen kannalta tarvittavaa täydennyskoulutusta. Esimerkiksi lääketieteen professori on saanut vähentää tieteellisten seurojen kuten koti- ja ulkomaisten kirurgi- ja gynekologiyhdistysten sekä lääkäriseura Duodemycin jäsenmaksut
(KHO 1958 II 329).

7.5 Matkakustannukset

Eniten valituksia tehdään vuosittain matkakustannusten vähentämisestä. Veroilmoituksessa on syytä joka vuosi tarkasti selvittää työmatka ja siitä aiheutuneet kustannukset. (Vrt. edellä kohdassa **1.3 Veronalainen tulo verovapaat matkakustannusten korvaukset**)

7.5.1 Asunnon ja työpaikan välinen matka

Tuoverolain 93 §:n mukaan tulonhankkimisesta johtuneena menona pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimman kulkuneuvon käytöstä aiheutuvien kustannusten mukaan. Näitä matkakustannuksia voidaan kuitenkin vähentää enintään 8 400 euroa ja vain siltä osin, kuin ne ylittävät verovuonna 750 euroa.

Matkakustannukset kesäasunnosta työpaikalle eivät ole vähennyskelpoisia, mutta tällöinkin saa vähentää normaalit työmatkakulut.

Et voi vähentää matkakuluja siltä osin kuin sait niihin verovapaan työsuhdematkalipun. Älä kuitenkaan vähennä matkakulujen omavastuuosuutta tai käytössäsi olleen työsuhdematkalipun arvoa itse. Verohallinto tekee vähennykset viran puolesta. Jos käytit asunnon ja työpaikan väliseen matkaan työsuhdepolkupyörää, voit tehdä polkupyörän perusteella matkakuluvähennyksen vain, jos polkupyörän luontoisetuarvo ylitti 1 200 euroa ja siitä syntyi veronalaista etua. Jos polkupyöräedusta osa oli veronalaista luontoisetua, voit vähentää asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina veronalaisen osan verran, kuitenkin enintään 100 euroa. Verovapaan edun perusteella vähennystä ei voi tehdä.

Matkakustannukset asunnosta työpaikalle ja takaisin voidaan vähentää halvinta kulkuneuvoa käyttäen. Tällaisena kulkuneuvona pidetään yleensä halvinta julkista

kulkuneuvoa eli junaa, linja-autoa tai raitiovaunua. Matkakustannukset hyväksytään tällöin halvimman matkustusluokan mukaisina, joina voidaan pitää kuukausilippua, sarjalippua tai muuta alennuslippua, jos sellainen on saatavissa.

Oman auton käyttöä voidaan pitää halvimpana kulkuneuvona, kun

- Julkista kulkuneuvoa ei ole lainkaan käytettävissä.
- Kävelymatka yhteen suuntaan (esimerkiksi asunnolta linja-autopysäkille) on vähintään 3 kilometriä.
- Odotusaika meno-paluumatkalla (esimerkiksi julkisen kulkuneuvon vaihto) on yhteensä vähintään 2 tuntia.
- Matka alkaa tai päättyy yöllä (klo 00.00–05.00).

Jos julkinen kulkuneuvo on käytettävissä vain osalla asunnon ja työpaikan välistä matkaa, matkakulut voi vähentää osaksi julkisen kulkuneuvon kustannusten mukaan laskettuna ja osaksi muun kuin julkisen kulkuneuvon kustannusten mukaan laskettuna.

Esimerkiksi auto voi olla halvin kulkuneuvo matkalla asunnolta rautatieasemalle ja juna asemalta työpaikalle. Tällöin matkakulut vähennetään osaksi oman auton ja osaksi julkisen kulkuneuvon kustannusten mukaan, jos auton voi pysäköidä asemalle tai sen läheisyyteen. Jos vaihtopaikassa ei ole pysäköintimahdollisuutta, voidaan matkakulut vähentää koko matkalta muun kuin julkisen kulkuneuvon mukaan laskettuna.

Jos asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset hyväksytään muuta kuin julkista kulkuneuvoa käyttäen, vähennyksen suuruus määräytyy verohallituksen tarkemmin määräämin perustein.

Vuoden 2023 verotuksessa oman auton käytöstä voi vähentää 0,30 euroa/kilometri.

7.5.2 Toissijainen työpaikka

Työnantajilta saadut matkakustannusten korvaukset toissijaiseen työpaikkaan eivät ole veronalaista tuloa (ks. kohta **1.3**). Mikäli työnantaja ei ole maksanut korvauksia näistä, voidaan matkakulut toissijaiseen työpaikkaan vähentää.

7.5.3 Viikonloppumatkat

Jos verovelvollinen työskentelee viikot vieraalla paikkakunnalla ja asuu siellä perheen asuessa toisella paikkakunnalla, verovelvollinen saa vähentää matkakustannukset kotona käynniltä yleensä kerran viikossa halvimman kulkuneuvon käytöstä aiheutuvien kustannusten mukaan laskien. Halvimpana kulkuneuvona em. viikonloppumatkoilla voidaan pitää omaa autoa, mikäli julkista kulkuneuvoa ei ole lainkaan käytettävissä tai jos julkisia kulkuneuvoja käyttäen kotona ei ehdi käydä. Jos matka työskentelypaikkakunnalta

kotipaikkakunnalle on lyhyt, vähennys voidaan myöntää useammalta kotona käynniltä viikossa (**KHO 1983 II 561**).

Työmatkavähennysten omavastuu 750 euroa ja enimmäismäärä 7 000 euroa vuodessa koskee myös viikonloppumatkoja.

YK:n rauhanturvajoukoissa Syyriassa vuoden ajan palvelut verovelvollinen sai vähentää kahdesta kotimaassa käynnistä aiheutuneet matkakustannukset.
(KHO 1988 B 557).

Viikonloppumatkojen vähennysoikeus ei koske yksinäistä henkilöä, jolla on asunto työskentelypaikkakunnalla. Vähennyskelpoisiksi ei ole esimerkiksi katsottu vanhempien luona käynneistä aiheutuneita matkakuluja tapauksessa, missä henkilöllä oli käytännössä vakituinen työpaikka ja asunto toisella paikkakunnalla
(KHO 1979 II 559).

Jos yksinäinen henkilö työskentelee tilapäisesti toisella paikkakunnallakuin missä hänen vakituinen työpaikkansa tai asuntonsa ovat, hän saa vähentää asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina kotona käynnistä aiheutuneet matkakustannukset halvimman kulkuneuvon mukaan kerran viikossa
(KHO 15.12.1988no 4999).

Eri työpaikkojen välisistä päivittäisistä matkoista voitiin vähentää välttämättömät oman auton käytöstä aiheutuneet kulut, vaikka asunnon ja vakinaiset työpaikan väliset matkakustannukset oli vähennettävä linja-auton kuukausilipun mukaan (KHO 1982 II 547). Lääkäri oli apulaisprofessorina A:n kaupungissa, jossa hänellä oli myös vastaanotto. Hän matkusti viikonloppuisin kotipaikkakunnalleen B:n kaupunkiin, jossa hänellä oli perheensä kanssa yhteinen asunto. Näiden matkojen yhteydessä hän piti viikonloppuisin vastaanottoa myös kotipaikkakunnallaan B:n kaupungissa. Viikonloppumatkojen ensisijaisena tarkoituksena katsottiin olevan käynnit kotona B:n kaupungissa, minkä vuoksi niistä aiheutuneita kustannuksia verotuksessa pidettiin asunnon ja työpaikan välisinä matkakustannuksina.
(KHO 4.9.1997 no 2101).

7.5.4 Työmatkat ilman päivärahaa

Yleensä työmatkoihin liittyy työnantajan maksama päiväraha. Aina ei kuitenkaan tilanne ole tosiasiaa tällainen. Mikäli olet tehnyt työmatkan tai työhön liittyvän matkan, kannattaa yrittää saada vähennystä työmatkasta aiheutuneiden ylimääräisten elantokustannusten perusteella.

Verohallituksen yhtenäistämisohjeiden mukaan, jos työnantaja ei ole maksanut työntekijälle verovapaita kulukorvauksia erityiselle työntekemispaikalle tehdyn tilapäisen työmatkan aiheuttamista lisääntyneistä elinkustannuksista, työntekijä voi vaatia vähennystä tulonhankkimisvähennyksen omassa verotuksessaan. Työskentelyä erityisellä työntekemispaikalla pidetään tilapäisenä, jos se kestää korkeintaan kolme vuotta (TVL 72

a §). Tilapäisen työskentelyn yleistä aikarajaa pidennettiin kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen vuoden 2018 alusta lukien. Lakia sovelletaan kuitenkin myös työskentelyyn, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa. Esimerkiksi jos henkilö on aloittanut kahden vuoden työkomennuksen erityisellä työtekemispaikalla ennen lain voimaantuloa ja hänelle voidaan maksaa verovapaita matkakustannusten korvauksia tuon kahden vuoden ajan, hänelle voidaan maksaa lain voimaantulon jälkeen verovapaita matkakustannusten korvauksia myös kolmannelta vuodelta samalla työtekemispaikalla työskentelystä.

Jos työskentely on sovittu ennen lain voimaantuloa kolmen vuoden ajaksi tilanteessa, johon soveltuisi kahden vuoden määräaika, työntekijälle ei voi maksaa verovapaita matkakustannusten korvauksia ennen lain voimaantuloa.

Vähennyksen saamiseksi on lisääntyneestä elantokustannuksista esitettävä selvitys. Vähennyksen perusteena on todelliset kulut. Jos todellisia kuluja ei kyetä selvittämään, vähennyksen määrä arvioidaan. Yhtenäistämisohjeiden mukaan elantokustannusten lisäyksenä kotimaassa pidetään muun selvityksen puuttuessa yli kuuden tuntia kestäneeltä matkalta 17 euroa ja kymmenen tuntia kestäneeltä matkalta 32 euroa vuorokaudessa. Ulkomaille tehdyn vähintään 10 tuntia kestäneen työmatkan osalta vähennys voidaan tehdä noudattaen palkansaajan ulkomaan päivärahoja vastaavia perusteita ja summia. Yhtenäistämisohjeiden mukaan, jos verovelvollinen asuu ulkomailla kodinomaisissa olosuhteissa (kuten esimerkiksi opettajavaihto joskus) lisääntyneet elantokulut voidaan muun selvityksen puuttuessa arvioida puoleen kyseisen maan päivärahan määrästä.

7.5.5 Matkakustannukset ja sivutoiminen opetus toisella paikkakunnalla

Itä-Suomessa asuva Itä-Suomen yliopiston palveluksessa oleva professori oli antanut Tampereen yliopistossa sopimuksen perusteella opetusta 22 tunnin opintojaksona. Hän oli saanut Tampereen yliopistolta matkalaskun perusteella matkakustannusten korvausta. Sisä-Suomen yritysvero toimisto katsoi, että matkakustannusten korvauksista ei ole toimitettava ennakonpidätystä.

Em. tapaus on yksittäinen. Asetelma kannattaa kuitenkin tuoda esiin, jos tällaisia matkakustannuksen korvauksia pyritään verottamaan.

Asiaan liittyy myös eräs KHO:n ratkaisu.

KHO: 1986-B-II-591: *Musiikkiopisto oli suorittanut matkustamiskustannusten korvauksia asunnosta musiikkiopistoon sivutoimisille opettajille, joilla oli muualla päätoiminen opetustehtävä tai orkesterin jäsenyys. Korvauksista ei ollut toimitettu ennakonpidätystä eikä suoritettu työnantajan sosiaaliturvamaksua. Lääninverovirasto ja lääninoikeus katsoivat, että kysymyksessä olivat enakkoperintälain 8 §:n 3 momentissa tarkoitetut matkakustannukset asunnosta työpaikkaan. KHO katsoi, koska opettajien varsinainen työpaikka oli ollut muualla kuin musiikkiopistossa, että matkustamiskustannusten korvauksiin ei ollut sovellettava enakkoperintälain 8 §:n 3 momenttia vaan sen 1*

momenttia. Koska korvaukset oli suoritettu laskettuna yleisen kulkuneuvon käytön mukaan, KHO kumosi maksuunpanot kysymyksessä olevien korvausten osalta.

Verottaja on 1.1.2020 täydentänyt työmatkakustannusten korvausta verotuksessa - ohjettansa vierailevien luennoitsijoiden työmatkojen osalta. Luennoitsijat tekevät usein lyhyitä vierailuluentoja esimerkiksi toiseen yliopistoon tai ammattikorkeakouluun. Työlle on tyypillistä, että valtaosa työstä (esimerkiksi luennon valmistelu ja materiaali) tehdään muualla kuin varsinaisessa luento- tai opetuspaikassa. Verotuskäytännössä on katsottu, että vain selvästi säännöllinen luennointi tai opetustyö samassa paikassa muodostaa varsinaisen työpaikan. Vieraileva luennoitsija työskentelee siten vierailunsa aikana yleensä erityisellä työtekemispaikalla, jolloin palkan lisäksi maksetut matkakustannusten korvaukset ovat verovapaita.

7.5.6 Vastaväittäjän matkakustannusten verollisuudesta

Verohallinto on tehnyt jokin aika sitten uusia linjauksia kotimaisten vastaväittäjien matkakustannusten korvausten verotuksesta. Verottajan linjausten mukaan, jos yliopiston ja vastaväittäjän kesken on sovittu työsuhteesta, yliopisto voi maksaa vastaväittäjän verovapaita matkakustannusten korvauksia. Jos taas osapuolet eivät ole sopineet työsuhteesta, maksettu korvaus on työkorvausta, jolloin matkakustannusten korvaukset ovat veronalaisia.

Linjausten mukaan vastaväittäjälle maksettava korvaus on palkkion sijaan työkorvausta, jonka yhteydessä vastaväittäjän matkakustannuksia ei voitaisi enää maksaa verottomina. Tämä tarkoittaa sitä, että vastaväittäjälle maksettavista verollisista matkakustannuksista vähennetään ennakonpidätys, työntekijän eläkemaksu ja työttömyysvakuutusmaksu, jolloin maksettava summa on huomattavasti pienempi kuin vastaväittäjän maksamat kustannukset. Vastaväittäjä voi tehdä saamatta jääneestä osuudesta omassa verotuksessaan mahdollisen tulonhankkimisvähennyksen.

Eri yliopistot ovat soveltaneet verottajan ohjeistusta eri tavalla. Ainakin joissakin yliopistoissa tilanne on ajateltu ratkaista siten, että mikäli vastaväittäjä pitäisi väitöksen yhteydessä esim. vierailuluennon, matkakorvaukset voitaisiin maksaa verottomana kuten tähänkin asti. Samoin, jos matkaan liittyy muu työtehtävä, josta maksetaan tai olisi mahdollista maksaa palkkio, matkakustannukset voidaan maksaa verottomana korvauksena kuten tähänkin asti on toimittu.

Mikäli korvaus maksetaan työkorvauksena ja matkakustannukset ovat siten verollisia, tarkoittaa se sitä, että maksettava työkorvaus tulisi noin kaksinkertaistaa aikaisemman korvaustason säilyttämiseksi. Mikäli vastaväittäjä tekee yliopiston kanssa esimerkiksi 1 - 2 päivän työ sopimuksen, jolloin matkakustannukset voidaan jatkossakin maksaa verottomina.

Ennen vastaväittäjäksi lupautumista kannattaa tarkistaa ns. väitösyliopistosta, millä tavalla korvaus ja matkakustannukset on tarkoitus maksaa.

Kansainvälisiä vastaväittäjiä verottajan ohjeistus ei koske eli heille voidaan jatkossakin maksaa matkakustannukset verottomina.

7.6 Kustannukset ammattikirjallisuudesta ja tieteellisestä työstä

Ammatti- ja tieteellisen kirjallisuuden sekä tutkimusvälineiden hankkimisesta ja tieteellisestä työstä muutoinkin johtuneet menot ovat vähennyskelpoisia kokonaisuudessaan siltä osin, kun niitä ei ole suoritettu stipendillä tai apurahalla. Tieteellisestä työstä aiheutuneina muina menoina voidaan pitää esimerkiksi tieteellisten lehtien tilaamisesta, apuhenkilöistä, laboratorion ja koe-eläinten käytöstä, atk:n käytöstä, puhtaaksikirjoituksesta, painatuksesta, väitöskirjan valmistamisesta ja muista vastaavista toimista aiheutuneita menoja.

Ammattikirjallisuuden osalta perussääntö on, että verovelvollinen saa vähentää kustannukset sellaisesta kirjallisuudesta, mikä on tarpeen ammattitaidon ylläpitämiseksi. Jos teos sitä vastoin on hankittu lähinnä yleissivistystä varten, hankintamenoja ei yleensä voi vähentää. Esimerkiksi sana- ja tietosanakirjojen sekä kaunokirjallisuuden hankintamenoja ei yleensä ole pidetty vähennyskelpoisina.

Verottaja ei myöskään yleensä hyväksy yliopistoissa kurssikirjoina käytettävien teosten hankkimiskuluja ammattikirjallisuuskuluina. Jos kuitenkin kyseessä on nuorempi tieteenharjoittaja, approbaturtason ylittävät kurssikirjatkin voidaan hyväksyä (kts myös kohta 7.1).

Ammattikirjallisuudesta on veroilmoituksessa ilmoitettava

- kirjan hinta
- kirjan tekijä
- kirjan nimi, ulkomaisesta kirjasta on syytä mainita myös suomenkielinen nimi
- tarvittaessa voidaan selvittää, miten teos liittyy omaan ammattiin.

Väitöskirjan tekemisestä aiheutuneet kulut katsotaan tieteellisestä työstä aiheutuneiksi vähennyskelpoisiksi kuluiksi
(KHO 1.6.1983 no 2017).

Kulut ovat vähennyskelpoisia sinä vuonna, minä väitöskirja on hyväksytty. Jotta aikaisempina vuosina hyväksymättä jääneet väitöskirjan valmistelemiseen liittyvät kulut otettaisiin huomioon, on tätä erikseen verottajalta vaadittava.

Riippumatta siitä, koska väitös po. verovuonna on tapahtunut, verottaja hyväksyy julkaisu-, matka-, tutkimus- ym. kulut vähennyskelpoisiksi menoiksi. Jatko-opinnoista aiheutuneita vähennyskeltottomia elantokustannuksia ovat tulkinnan mukaan esim. lisenssiaatin tutkinnon suorittamisesta aiheutuneet menot (ks. kohta 7.2).

Suomen kieltä ruotsinkielisessä koulussa opettavalla filosofian maisterilla oli oikeus tuloistaan vähentää Bonniers Lexikon I-XV nimisen ruotsinkielisen tietosanakirjan hankkimiskustannukset
(KHO 19.9.1972 no 3398).

Nyky-suomen Sanakirjan hankkimisesta aiheutuneet kustannukset hyväksyttiin oppikoulun englannin kielen opettajan tulonhankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneiksi menoiksi
(KHO 1966 II 585).

Äidinkieleltään suomenkielinen professori, joka oli nimitetty ruotsinkieliseen professorin virkaan, voi vähentää Ison ruotsalais-suomalaisen sanakirjan hankintamenon 400 markkaa
(Uudenmaan lääninoikeus 20.1. 1988 no 69).

Peruskoulun maantiedon ja biologian opettajalla ei ollut oikeutta tuloistaan vähentää Fakta-nimisen yleistietosanakirjan hankkimiskustannuksia
(KHO 5.7.1979 no 3058).

Yliopistossa vt. apulaisprofessorina toimineen verovelvollisen väitöskirjan painatuskulut olivat sellaisia tieteellisestä työstä johtuneita kustannuksia, joiden koko määrän verovelvollinen sai vähentää
(KHO 1.6.1983 no 2017).

7.7 Opintomatkat

Opintomatkalla tarkoitetaan tässä opinto-, tutustumis-, kongressi-, koulutus- ja kurssimatkoja sekä messu- ja näyttelymatkoja.

Vähennyskelpoisia ovat tulonhankkimisen kannalta tarpeellisista opintomatkoihin aiheutuneet menot. Opintomatka voi olla tehty tulonhankkimis- tai säilyttämismielessä vain, kun matka on ollut tarpeellinen verovelvollisella jo olevan työn tai tehtävän hoidon kannalta. Matkan tulee olla omiaan säilyttämään tai täydentämään verovelvollisella jo olevaa ammattitaitoa. Matkan tarkoituksesta, tieteellisen ohjelman tärkeydestä, matkaan käytetystä ajasta sekä kaikista matkan aiheuttamista kustannuksista on annettava tarkka selvitys.

Verohallitus pitää opintomatkaa yleensä työn kannalta tarpeellisena ainakin silloin, kun työntekijälle on myönnetty sitä varten palkallista vapaata.

Kongressimatkojen osalta merkitystä annetaan sille, että verovelvollinen on alansa asiantuntija tai pitää kongressissa esitelmän. Tieteelliseen kongressiin osallistumisesta aiheutuneet kustannukset katsotaan yleensä kokonaan vähennyskelpoisiksi, ohjelman erikoisluonne ja osanottajan huomattavan korkea ammattitaito kongressin sisällön hyödyntämisessä huomioon ottaen. Koulutus- ja kurssimatkoista on muistettava, että ainoastaan täydennyskoulutusluonteinen koulutus on vähennyskelpoista.

Vähennyskelpoisia menoja ovat välttämättömät matka- ja oleskelukustannukset. Vähennysvaatimuksen perusteeksi on esitettävä matkaohjelma, selvitys menoista ja muu tarpeellinen selvitys matkasta. **Yleensä voidaan hyväksyä vähennettäviksi**

- osanotto- ja kurssimaksut sekä kurssimateriaalista aiheutuneet maksut,
- matkakustannukset tarkoituksenmukaisinta matkustustapaa käyttäen,
- majoituskustannukset ja
- jos matkasta on esim. ruokamenojen osalta ollut erityisiä kustannuksia, tulee hyväksyä päiväraha (katso **8.5.4 työmatkat ilman päivärahaa**). Jos matka on osittain virkistysmatkan luonteinen ja osittain opintomatka, vähennyksiksi hyväksytään vain opiskeluun käytettyä aikaa vastaava osa matkankuluista. Mikäli matka on pelkästään tieteellisestä työstä johtunut, ei matkakustannusten vähennyskelpoisuutta voida enää rajoittaa lainmuutoksen johdosta.

Vähennyksiä vaadittaessa on esitettävä selvitys seuraavista asioista:

- matkan aika ja tilaisuuden järjestäjä
- matkan tarkoitus
- miten matka liittyy ammattiin
- yksityiskohtainen matka- ja kurssiohjelma (varauduttava esittämään)
- matkalle osallistujat
- yksityiskohtainen kulujen erittely
- osallistumismaksut yms.
- matkakulut
- majoituskulut
- lisääntyneet elantokustannukset. Jos niitä on vaikea selvittää, voidaan vaatia päivärahojen määrää.

Verohallituksen nykyisten yhtenäistämisohjeiden mukaan ulkomaanmatkojen osalta tulisi hyväksyä koko verovapaa päiväraha ja kotimaan matkojen osalta suurin piirtein verovapaan päivärahanpuolikas. Jos matkan hintaan sisältyy täysihoito, vähennystä lisääntyneistä elantokustannuksista ei yleensä voida tehdä esittämättä niistä kuitteihin perustuvaa erillistä näyttöä (kuitteja ei siis liitetä vielä korjattuun veroilmoitukseen vaan toimitetaan verottajan pyynnöstä).

Maantieteen lehtori osallistui Kauko-Itään suuntautuneelle matkalle. Matkan kesto-aika oli kolme viikkoa ja matkakustannukset 14.000 mk. Matkan tarkoituksena oli Kauko-Idän maantieteeseen, luontoon ja kulttuureihin ja talouselämään tutustuminen. Matkakohteisiin tutustuminen oli tavanomaista perusteellisempaa, mikä ilmeni mm. lukuisten paikallisten asiantuntijoiden matkan aikana pitämistä luennoista. KHO katsoi, ettei matkaa ole pidettävä pelkästään virkistysmatkana.

(KHO 24.11. 1988 no 4759).

Metsäntutkimuslaitoksen professori osallistui Japanissa järjestettyyn maailman 17. metsäkongressiin, missä hän aikoi pitää esitelmän. Työnantaja korvasi osan kuluista. Kongressimatkasta aiheutuneet välttämättömät matka- ja oleskelukustannukset olivat vähennyskelpoisia verotuksessa siltä osin kuin työnantaja ei ollut niitä korvannut (KVL 5.2.1981 no 100).

Talousmaantieteen professori aikoi yhdessä eräiden muiden opettajien kanssa tehdä Etelä-Amerikkaan opintomatkan, minkä suunnittelu tapahtui yhdessä paikallisten maantieteen laitosten kanssa. Matkan kustannukset 7.500 markkaa olivat, sikäli kun niitä ei ole suoritettu stipendillä tai matkarahalla, professorin palkkatulosta vähennyskelpoisia (KHO 1975 II 538).

Kauppaoppilaitoksen lehtori sai vähentää kansainvälisen kaupallisen kasvatuksen edistämisyhdistyksen Norjassa järjestämään kongressiin osallistumisen johdosta suorittamansa kongressimaksun sekä välttämättömät matka- ja oleskelukustannukset siltä osin kuin hänen saamansa matka-apuraha ei niitä kattanut (KHO 1979 II 570).

Historian professori oli tehnyt matkan Turkkiin ja Irakiin sekä Italiaan suorittaakseen tutkimuksia valmisteilla olevia teoksiaan varten. Italian matkalla hän oli lisäksi toiminut opiskelijaryhmän ohjaajana. Matkojen kustannuksista arviolta puolet katsottiin vähennyskelpoisiksi tieteellisestä työstä johtuneiksi kohtuullisiksi menoiksi, kun ensin oli otettu huomioon verovelvollisen matkoja varten saama apuraha ja työnantajan maksama korvaus (KHO 29.12.1983 no 5803).

7.8 Työvälineet

Ansiotyössä tarvittavien koneiden, laitteiden ja muiden työvälineiden hankinta- ja kunnossapitomenot saadaan vähentää siltä osin kuin työnantaja ei ole niitä korvannut. Kysymykseen voi tulla nauhureiden, diojen ja kirjoituskoneiden hankintamenon vähentäminen.

Tietokoneet

Tietokoneen ja sen oheislaitteiden (esimerkiksi kirjoitin) hankintameno on vähennyskelpoinen, kun laitteisto on hankittu tulonhankkimis- tai säilyttämistarkoituksessa. Hankintamenon lisäksi on muistettava vaatia vähennettäväksi välttämättömät käyttömenot, kuten kirjoittimen mustekasetit, nauhat, muistilevykkeet, niiden suojakotelot sekä käyttökoulutusmenot.

Saadakseen hankintamenon vähennetyksi verovelvollinen joutuu selvittämään seuraavat tekijät:

1. Tarvitseeko hän laitetta pää- tai sivuansioden hankkimisessa, toisin sanoen on selvítettävä verovelvollisen työtehtävät.

2. Onko laitteisto ominaisuuksiltaan ja kokoonpanoltaan sellainen, että se on tarkoituksenmukainen ilmoitettuun käyttötarkoitukseen nähden.
3. Käytetäänkö konetta yksinomaan työtehtäviin vai onko laitteella myös yksityiskäyttöä, miltä osin verottaja pitää hankintamenoa vähennyskelvottomana elantomena.

Työtehtävien osalta yliopistojen opettajat ja tutkijat voivat esim. todeta, että konetta käytetään tekstinkäsittelylaitteena sekä erilaisten matemaattisten ja tilastollisten tehtävien suorittamisessa. Päätoimen ohella konetta käytetään usein myös sivutoimien edellyttämissä kirjoitus- yms. tehtävissä.

Jos konetta käytetään pääansioiden hankkimisessa, sivuansioiden määrällä ei ole merkitystä. Laitteiston satunnainen käyttö tai käyttömahdollisuus tulojenhankkimisessa ei oikeuta hankintameno vähennykseen verotuksessa.

Koska aikaisempaa selkeää eroa toimistokäyttöön ja kotikäyttöön tarkoitetuissa mikrotietokoneissa ei enää ole, on verovelvollisen kyettävä muuten perustelemaan, että laitteisto on tarkoitettu ja että sitä käytetään nimenomaan hänen työtehtäviinsä.

Mikäli koneella katsotaan olevan myös yksityiskäyttöä, hankintameno on tältä osin vähennyskelvoton elantomeno. Verottaja voi tällöin kiinnittää huomiota useisiin eri tekijöihin, esim. soveltuuko kone ylipäättään muuhun kuin hyötytarkoitukseen, missä verovelvollinen säilyttää konetta (kotona vai työpaikalla), verovelvollisen harrastuksiin, verovelvollisen perheen jäseniin, jotka voivat käyttää laitteistoa opiskelu-, harrastus- tms. tarkoituksiin, sekä onko perheellä mahdollisesti toinen, ei hyötykäyttöä varten hankittu laitteisto.

Jos verovelvollisen puoliso käyttää laitteistoa, ei tätä käyttöä vastaavaa hankintameno määrää voida pitää verovelvollisen vähennyskelpoisena menona. Vähentämättä jäänyt määrä voidaan vähentää toisen puolison verotuksessa, jos hänen tietokonekäyttönsä liittyy hänen omien tulojensa hankkimiseen. Se, että vain toinen puoliso on esiintynyt tietokoneen ostajana, ei voine olla esteenä poiston jakamiselle puolisoitten kesken heidän käyttönsä suhteessa.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli samanaikaisesti ratkaistavana viisi asiaa, joissa oli kysymys opettajina toimivien henkilöiden oikeudesta vähentää palkkatulostaan tulonhankkimiskustannuksena mikrotietokoneen hankintamenoista tehty poisto (KHO 31.12.1991 no 5009).

A oli verovuonna toiminut englanninkielen lehtorina yliopistossa. Tässä tehtävässään hän oli osallistunut muun ohella tietokone-lingvistiikkaa käsittelevään, ulkomailta pidettyyn kongressiin. Hän oli verovuonna hankkinut Hyundai 16XT -merkkisen atk-laitteiston 9.073 markalla. Laitteistoa A oli käyttänyt tehtävissään lehtorina. Lisäksi A oli toiminut valantehneenä kielenkääntäjänä ja käyttänyt tietokonetta käännöstyössä. A:lla oli oikeus vähentää verotuksessaan laitteiston hankintameno poisto kokonaisuudessaan.

Valittajat B, C, D ja E toimivat opettajina samassa lukiossa. Vuodesta 1987 yhtenä koulun painopistealueena kehittämistoiminnassa oli ollut tietokoneavusteinen opetus. Tavoitteena hankkeessa oli tietokoneiden mahdollisimman laaja käyttö opetuksessa, muun muassa oppilaiden kirjallisen materiaalin tuottaminen tekstinkäsittelyohjelmilla, tietokantojen rakentaminen oppilastyönä, ohjelmointipalveluiden tuottaminen ja erilaisten hankkeiden hoitaminen lukion opetuksessa. Osa valittajista toimi oman työnsä ohella tietotekniikan opettajina. Valittajat olivat hankkineet kaikki samanlaisen Hyundai S-286 atk-laitteiston hankintahinnaltaan 14.087 markkaa sekä B lisäksi eräitä lisälaitteita. Laitteisto oli samanlainen kuin mitä koulun opetustyössä käytettiin.

B oli toiminut matematiikan ja fysiikan vanhempana lehtorina. Hän oli opettanut tietotekniikkaa lukiossa ja kansalaisopistossa muun muassa opintopiirissä, jossa tarkoituksena oli avoimen korkeakoulun puitteissa suorittaa yliopistoarvosana atk:sta. Edellä mainitussa projektissa hän oli toiminut vastuuhenkilönä ja hänen tehtäviinsä olivat kuuluneet atk-opetuksen kehittäminen, muun muassa alan kehityksen seuraaminen sekä laitteistojen ja ohjelmien ylläpito. B:llä oli oikeus vähentää verotuksessaan laitteiston hankintamenon poisto kokonaisuudessaan.

C oli toiminut matematiikan, fysiikan ja kemian vanhempana lehtorina ja hän oli opettanut lisäksi tietotekniikkaa. C oli ilmoittanut käyttäneensä laitteistoa oppituntien valmisteluun ja opetusohjelmiin tutustumiseen sekä henkilökohtaiseen tietotekniikan opiskeluun. Lääninoikeus katsoi, että C:llä oli oikeus vähentää kaksi kolmasosaa laitteiston hankintamenon poistosta. KHO ei muuttanut lääninoikeuden päätöstä.

D oli opettanut biologiaa ja maantiedettä. Lisäksi hän oli toiminut lukuvuoden aikana opettajana 76 tuntia käsittäneellä atk:n peruskurssilla. Hän ilmoitti käyttäneensä laitteistoa erilaisissa opetustyöhön liittyvissä tehtävissä, minkä lisäksi hän oli laitteiston avulla ylläpitänyt ja kehittänyt tietojenkäsittelytaitojaan. Lääninoikeus katsoi, että D:llä oli oikeus vähentää puolet tietokonelaitteiston hankintamenon poistosta. KHO ei muuttanut lääninoikeuden päätöstä. Verovuosi 1988.

E oli toiminut lukion rehtorina. Hän oli opettanut lukiossa liikuntaa ja terveystietoa sekä matematiikkaa. Rehtorin tehtäviin kuuluvia lukujärjestyksiä, rekistereitä ja talousarviolaskelmia ylläpidettiin atk:lla. Tietokoneavusteinen opetus edellytti myös rehtorilta valmiuksia tietokoneiden käyttöön. E oli näistä syistä hankkinut edellä mainitun atk-laitteiston. KHO katsoi tietokoneen tarpeellisuudesta E:n työtehtävissä esitetyn selvityksen perusteella, että E:llä oli oikeus vähentää kolmasosa tietokoneislaitteiston hankintamenon poistosta.

Edellä kuvatut viisi KHO:n päätöstä osoittanevat, miten verottaja pyrkii käsittelemään tietokoneen hankintamenon vähennyskelpoisuutta verotuksessa. On kuitenkin huomattava, että em. viidessä tapauksessa kyse on ollut opettajista (tai yhdessä tapauksessa rehtorista). Tapauksissa ei ole ollut kyse tieteelliseen tutkimustoimintaan käytetystä tietokoneesta. Tuoretta ennakkotapausta tällaisesta ei ole tiedossa. Tapausten perusteella on ilmeistä, että on hyödyllistä perustella tietokoneen hankintaa myös sen yhteydellä tutkimustoimintaan (vrt. edellä kohta 7.6.)

Verohallituksen yhtenäistämisohteet tietokoneiden ja tietoliikenneyhteyksien hankintamenoista

Tietokoneiden ja muiden työvälineiden kuten näyttöjen ja näppäimistöjen vähennysoikeuden määränä voidaan pitää seuraavia prosenttiosuuksia hankintamenoista.

- 0 % ei näyttöä laitteiden käytöstä työssä
- 50 % näyttöä työkäytöstä
- 100 % näyttö pääasiallisesta työkäytöstä. Tietokonetta käytetty esimerkiksi huomattavien sivutulujen hankinnassa

Vähennystä pyydetessä on selvitettävä pyytäjän ammatti sekä kuinka paljon ja mihin konetta työssä käytetään. Myös perheen yksityiskäyttöön on kiinnitettävä huomiota. Merkitystä käytön jakautumisessa voidaan antaa muun muassa sille, onko perheessä useampia koneita. Tavanomaisen vähäisen yksityiskäytön (mm. käytön pankkipalveluissa) perusteella vähennystä ei ole syytä evätä.

Jos tietokoneen ostohinta on alle 1 200 euroa, hankintamenoista vähennyskelpoiseksi katsottava osuus voidaan kohdassa **2.1** esitetyn pääsäännön mukaisesti vähentää kertapoistona. Jos hankintahinta ylittää 1 200 euroa, se tulee vähentää vuosittaisina 25 % suuruisina poistoina.

Vastaavia periaatteita noudatetaan tietoliikenneyhteyksiin.

7.9 Työhuone- ja puhelinkulut sekä tietoliikenneyhteydet

Esimerkiksi yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstä, jolla on työhuone yliopistossa, mutta joka tekee kotonaan paljon opetuksen valmistelutehtäviä tai tutkimustyötä, on oikeutettu työhuonevähennykseen.

Vuodesta 2020 alkaen työhuonevähennystä saa ensimmäistä kertaa myös satunnaisesta etätyöstä.

Työhuonekustannuksina pidetään työhuoneena käytetyn huoneen vuokraa sekä sen lämmitys-, valaistus-, ja siivouskustannuksia.

Näiden menojen yhteismäärä joudutaan yleensä arvioimaan. Periaatteessa ensisijaisena vähennysperusteena on verovelvollisen esittämä selvitys. Jos tällaista selvitystä ei ole esitetty tai sitä ei voida panna verotuksen perusteeksi, vähennys myönnetään verohallituksen vuosittain vahvistamien yhtenäistämisohteiden mukaan.

Yhtenäistämisohteet ovat seuraavat:

- 940 euroa/vuosi verovelvollisille, joille työnantaja ei ole järjestänyt virka- tai työhuonetta, esim. freelancer -toimittajat

- 470 euroa/vuosi verovelvollisille, jotka käyttävät huonetta osapäiväisesti pääansiotulonsa tai pysyväisluontoisten taikka huomattavien sivutulojen hankkimiseksi, esimerkiksi oppilaitosten opettajat, sivutoimiset isännöitsijät tai komiteoiden sihteeri
- 940 euroa/vuosi verovelvolliselle, jolle työnantaja on järjestänyt työpaikalle työpisteen tai työhuoneen, mutta verovelvollinen tekee etätöitä kotona yli 50 % työpäivien kokonaismäärästä
- 470 euroa/vuosi verovelvolliselle, jolle työnantaja on järjestänyt työpaikalle työpisteen tai työhuoneen, mutta verovelvollinen tekee etätöitä kotona enintään 50 % työpäivien kokonaismäärästä
- 235 euroa/vuosi verovelvollisille, jotka käyttävät asuntoaan satunnaisten sivutulojen hankkimiseksi

Työhuonevähennys on henkilökohtainen: molemmat puoliset voivat saada kaavamaisen etätöväähennyksen, jos he tekevät etätöitä.

Puhelimesta aiheutuneet kulut voi vähentää virka- ja yksityiskäytön osoittamassa suhteessa.

Jos olet itse hankkinut tietoliikenneyhteyden (esim. laajakaistan), voit vähentää sen kustannuksia tulonhankkimismenoina. Vähennyksen määrä on

50 % tietoliikenneyhteyden kustannuksista, jos käytät yhteyttä osittain työkäytössä

100 % tietoliikenneyhteyden kustannuksista, jos käytät yhteyttä pääasiassa työkäytössä.

Jos työnantajasi korvaa sinulle itse hankkimasi tietoliikenneyhteyden käyttökustannuksia, korvaus on veronalaista tuloa sekä työkäytön että yksityiskäytön osalta. Voit vähentää työkäytön osuuden tulonhankkimismenona veroilmoituksessasi, jos se yhdessä muiden tulonhankkimismenojen kanssa ylittää 750 euroa.

Jos työnantajasi järjestää sinulle työkäyttöä varten tietoliikenneyhteyden, sekä työkäyttö että yksityiskäyttö on verovapaata.

Matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorina ja teknisen koulun opettajana sekä isännöitsijänä toimineella verovelvollisella oli oikeus vähentää näistä toimistaan aiheutuneiden kotitöiden suorittamiseen käytetyn asunto-osakehuoneiston työhuoneen vuokrasta, valaistuksesta ja siivouksesta johtuneet, arviolta 300 markan menot (KHO 8.2.1966 no 612).

Perheellinen filosofian tohtori omisti yhdessä vaimonsa kanssa perheen asunnosta erillisen 22 m² suuruisen osakehuoneiston, mitä hän käytti yksinomaan historiankirjoitus- ja muussa työssään. Huoneistosta aiheutuneet kustannukset (2.200 mk, vuosi 1976) olivat kokonaisuudessaan vähennyskelpoisia (KHO 11.3.1981 no 1394).

7.10 Työasunto

Työasuntovähennys on tulosta tehtävä vähennys, joka vähennetään ansiotuloista tulonhankkimiskuluna. Työasuntovähennyksen voi saada verovelvollinen, joka työskentelee kaukana kotoaan ja joka on tämän vuoksi vuokrannut käyttöönsä toisen asunnon (työasunnon) työpaikan sijaintialueelta. Vähennyksen saaminen edellyttää, että tietyt työpaikan ja asuntojen laatuun ja sijaintiin liittyvät edellytykset täyttyvät. Vähennysedellytykset ovat osittain erilaiset perheellisellä ja perheettömällä henkilöllä. Vähennyksen määrä on enintään 450 euroa kuukaudelta 1.1.2019 alkaen. Tätä aiemmin vähennyksen määrä oli enintään 250 euroa kuukaudelta.

Mikäli vuokra on pienempi, vähennyksen määrä on vuokran määrä. Työasuntovähennystä haetaan verkosta saatavalla **Verohallinnon verkkosivuilta saatavalla lomakkeella**. Lomakkeeseen sisältyy myös tarkemmat vähennyksen saamisedellytykset.

7.11 Frakki ja tohtorinhattu

Frakki on yleinen yliopistollisiin juhla- ja työtilaisuuksiin liittyvä juhla-asu (esim. tehtäväänastujaiset, väitöstilaisuudet, lukukausien avajaiset) ja tehtävän hoidon kannalta usealle yliopisto-opettajalle välttämätön. Yksityiselämässä hyvin harvalla on käyttöä frakille. Tämän vuoksi frakki tulee hyväksyä tulonhankkimismenona vähennettäväksi. Sanottu koskee myös frakin ja siihen liittyvien asusteiden huoltoa (esim. frakkipaidan pesetys). Sama koskee tohtorinhattua.

Yliopiston apulaisprofessorina ja tiedekunnan dekaanina toimiva R on vuonna 1985 hankkinut frakin, jota hän on käyttänyt ainoastaan virkaansa liittyvissä tehtävissä. Frakin ja sen asusteiden hankintakustannukset 1.804 markkaa ovat R:lle tulonhankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvia menoja, jotka hänellä on oikeus vähentää tulostaan. (KHO 1988 B 551).

Apulaisprofessorina työskennellyt henkilö, promovoitiin tohtoriksi vuonna 1989. Hän oli hankkinut promootioon tohtorinhattun. Hänellä oli oikeus vähentää tuloistaan hankintahinta 2.225 markkaa koska hankinta liittyi pääasiassa virkaansa

7.12 Tehtäväänastujais- ja väitöskulut

Tehtäväänastujaiskustannuksista (aikaisemmin virkaanastujaiskustannuksista) on ainakin kolme Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua.

Korkeimman hallinto-oikeuden käsityksen mukaan virkaan astumiseen liittyvät tarjoilukustannukset eivät ole vähennyskelpoisia menoja. KHO on parissa myöhäisemmässä samanlaista asiaa koskevassa ratkaisussa katsonut, ettei asiaa ole enää syytä tutkia KHO:ssa.

Vaikka tehtäväänastumiseen liittyvät tarjoilukustannukset eivät olekaan vähennyskelpoisia, voi tehtäväänastujaisiin liittyä myös vähennyskelpoisia kustannuksia. Tällaisia ovat ainakin

kutsukorttien lähettämisestä aiheutuneet kustannukset. Niiden vähennyskelpoisuudesta on olemassa verotuskäytäntö.

Näyttää ilmeiseltä, ettei tohtorin karonkasta aiheutuneita kuluja hyväksytä vähennyskelpoisiksi verotuskäytännössä. Asiassa ei tiettävästi ole kuitenkaan selkeää oikeuskäytäntöä, ei ainakaan KHO:n ratkaisua. (Väitöskirjasta aiheutuneet painatus- ym. kulut ovat vähennyskelpoisia. Ks. kohta 7.2. ja 7.6.) Myös itse väitöstilaisuuteen liittyvien muiden mahdollisten kulujen vähennyskelpoisuus on epäselvä.

Professori oli yliopistossa noudatetun käytännön mukaisesti tarjonnut virkaanastujaispäivälliset, joista aiheutui hänelle kustannuksia 5593 mk. Katsottiin, etteivät kustannukset ole vähennyskelpoisia palkkatulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneina menoina.

(KHO 7.12.1988 no 4918).

7.13 Edustusmenot

Palkansaaajilla ei yleensä ole tulonhankkimiskuluiksi katsottavia edustusmenoja, mitkä voitaisiin verotuksessa vähentää. Jossakin erityistilanteessa niitäkin voi syntyä, minkä osoittavat seuraavat oikeustapaukset:

Apulaisprofessori oli majoittanut kotiinsa yliopiston vieraana olevia ulkomaalaisia tiedemiehiä, jotka olivat suorittaneet yliopiston fysiikan laitoksella tieteellistä tutkimustyötä laitoksen ja ulkomaisten laboratorioden välisten yhteisprojektien puitteissa ja joiden majoitusta ei vieraiden kutsujana toimineen yliopiston toimesta oltu muutoin voitu järjestää. Katsottiin, että apulaisprofessorilla oli oikeus vähentää tulonhankkimisesta johtuneina menoina vieraiden majoituksesta ja kestityksestä hänelle aiheutuneet kulut

(KHO 3.9.1985 no 3753).

Oikeustieteellisen tiedekunnan professorilla oli oikeus vähentää tuloistaan ao. tiedekunnan kutsumille ulkomaisille luennoitsijoille järjestämistään päivällisistä aiheutuneet kustannukset

(KHO 1964 II 642).

7.14 Vieraalla paikkakunnalla työskentelystä aiheutuneet ylimääräiset elantokustannukset

Tieteellisestä tai opetustehtävästä vieraalla paikkakunnalla aiheutuneet lisääntyneet elantokustannukset on katsottu kohtuulliseen määrään asti vähennyskelpoisiksi, kun

- henkilön työskentely vieraalla paikkakunnalla on tilapäistä siten, että hän hoitaa sijaisuutta tms. ollen samanaikaisesti virkavapaana vakituisesta toimestaan ja perheen asuessa edelleen vakinaisen toimen sijaintipaikkakunnalla taikka
- kysymyksessä on tilapäinen ulkomailla olo.

Verovelvollinen, jonka vakinainen asunto oli A:n kunnassa, oli ollut työkomennuksella Saksan liittotasavallassa yhteensä kahdeksan kuukauden ajan. Hänen aviopuolisonsa oli jäänyt Suomeen, joten majoitusmiskustannukset olivat pysyneet entisellään. Ulkomailla oleskelusta aiheutuneita ylimääräisiä asumiskustannuksia pidettiin tulonhankkimisesta aiheutuneina vähennyskelpoisina kustannuksina (KHO 1.2.1984 no 450).

7.15 Kotitalousvähennys

Kun ostat palveluja kotiin tai vapaa-ajanasunnolle, voit vähentää osan kuluista verotuksessasi kotitalousvähennyksenä. Saat vähennyistä tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä, kunnossapito- ja perusparannustyöstä sekä tietotekniikan asennus- ja neuvontapalveluista.

Saat kotitalousvähennyistä myös edellä mainituista töistä, jotka tehdään sinun tai puolisoosi vanhempien tai isovanhempien kotona tai vapaa-ajan asunnolla. Sinun on kuitenkin maksettava itse kustannukset, jos haluat vähennyksen omaan verotukseesi. Vanhemmat tai isovanhemmat eivät voi niitä tällöin maksaa.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä henkilöä kohti on 3 500 euroa vuonna 2022, jos kyseessä on kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö tai öljylämmityksestä luopuminen.

Muiden kotitalousvähennykseen oikeuttavien töiden kuin kotitalous-, hoiva- tai hoitotöiden tai öljylämmityksestä luopumiseen liittyvien töiden osalta kotitalousvähennyksen enimmäismäärä on 2 250 euroa.

Kotitalousvähennyistä pitää hakea itse. Teetetyt työt ja maksetut työkorvaukset tai palkat ja palkan sivukulut tulee ilmoittaa verotusta varten joko verkon kautta **OmaVero**-palvelussa tai postitse esimerkiksi lomakkeella 14A (kotitalousvähennys yritykselle maksetusta työkorvauksesta). Omaverossa voi antaa vuoden 2022 kotitalousvähennyistä koskevat tiedot jo nyt.

Verottaja tekee vähennyksen suoraan verosta.

Vuonna 2023 voit vähentää kotitalousvähennyksenä

60 prosenttia ennakoperintärekisteriin kuuluvalla yrittäjälle tai yritykselle maksamastasi työkorvauksesta tai 30 prosenttia maksamastasi palkasta sekä palkan sivukulut, jos kyseessä on kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö tai öljylämmityksestä luopuminen. Tällöin vähennyksen enimmäismäärä on 3 500 euroa.

40 prosenttia ennakoperintärekisteriin kuuluvalla yrittäjälle tai yritykselle maksamastasi työkorvauksesta tai 15 prosenttia maksamastasi palkasta sekä palkan sivukulut, muiden kotitalousvähennykseen oikeuttavien töiden kuin kotitalous-, hoiva- tai hoitotöiden tai öljylämmityksestä luopumiseen liittyvien töiden osalta. Tällöin vähennyksen enimmäismäärä on 2 250 euroa.

Summa voi koostua pelkästään kotitalous-, remontti- tai tietotekniikkatöistä tai öljylämmityksestä luopumisesta tai näistä kaikista. Vähennykseen liittyy vuotuinen 100 euron omavastuuosuus.

Vuonna 2023 maksimivähennyksen eli 3 500 euron vähennyksen saat, jos yritykseltä ostamissasi palveluissa työn osuus on yhteensä 6 000 euroa $[(6\,000 \times 60\%) - 100] = 3\,500$ euroa]. Muiden kuin korotetun vähennyksen piiriin kuuluvien töiden perusteella laskettua vähennystä tähän voi sisältyä enintään 2 250 euroa.

Puolisoille vähennys myönnetään siten, kun he ovat sitä pyytäneet. Jos esimerkiksi 3 500 euron raja ei ylitä, vähennys kannattaa pyytää vain toiselle puolisolalle. Näin omavastuu tulee vähennetyksi vain kertaalleen. Jos vähennykseksi vaadittu määrä ylittää maksimin, viranomaisen vähentää vähentämättä jääneen määrän toisen puolison veroista

automaattisesti. Puolisot voivat saada yhteensä enimmillään 7 000 euron vähennykset (vuonna 2023). Jos veroja on vain toisella, vähennys voidaan tehdä sen veroista, jolla niitä on.

Verottajan ohje kotitalousvähennyksen hakemisesta

7.16 Vähennys eläketulosta

Eläketuloon ei pääsääntöisesti kohdistu tulonhankkimismenoja.

Oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu, että TVL 31 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiset tieteellisestä työstä tai taiteen harjoittamisesta johtuvat luonnolliset vähennykset voidaan tehdä myös eläketulosta (KHO 2009:106 ja KHO 2010:4). Jos henkilöllä ei ole muuta tuloa kuin eläketuloa, puhdas ansiotulo on siten pääsääntöisesti eläketulojen määrä.

”4) ammattikirjallisuuden sekä tutkimusvälineiden ja tieteellisen kirjallisuuden hankkimisesta sekä tieteellisestä työstä ja taiteen harjoittamisesta muutoin johtuneet menot, jos niitä ei ole suoritettu 82 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla stipendillä tai apurahalla;”

Työhuonevähennyksestä todetaan: Työhuonevähennys voidaan tehdä kaikkien niiden tulolähteiden tulosta, joiden tulonhankintaan asuntoa tai työhuonetta on käytetty.

HUOM! Myönnettävän vähennyksen suuruuteen vaikuttaa kotona tehtävän työn määrä. Lisäksi on huomattava, että vähennyksellä on vaikutusta verotukseen ainoastaan silloin, kun työhuonevähennyksen määrä yhdessä muiden palkkatulojen tulonhankkimismenojen kanssa ylittää tulonhankkimisvähennyksen määrän (750 euroa). Eli vähennyksiä pitää hakea yhteensä vähintään 750 euroa, jotta sillä on vaikutusta.

Vähennys tehdään **OmaVero**-palvelun kohdassa ”tulonhankkimismenot”, siellä kohdassa ”tiedot muiden kuin palkkatulojen tulonhankkimismenoista”.

8. Ulkomaantyötulo

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (ulkomaantyötulo) ei ole Suomessa veronalaista tuloa, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johtuu tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta. Ulkomaantyötulona ei kuitenkaan pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu esimerkiksi Suomen valtiolta.

Ulkomaantyöskentelyn ei katsota keskeytyvän, vaikka verovelvollinen käy tilapäisesti Suomessa.

Vaikka ulkomaanpalkka ei olisi em. kuuden kuukauden säännön mukaan Suomessa verotettavaa, joudutaan siitä useimmiten maksamaan sairausvakuutusmaksu. Tästä on eräitä poikkeuksia.

Ulkomaantyöskentelystä saadusta palkasta on yleensä annettava Suomen verottajalle veroilmoitus.

Ulkomaantyötulon verotukseen vaikuttavat Suomen ja ulkomaiden väliset verotussopimukset. Näitä Suomella on yli 70 valtion kanssa. Ensimmäisiä selvitettäviä seikkoja ulkomaan työtulon verotuksessa onkin Suomen ja työntekevaltion välisen maan mahdollisen verosopimuksen olemassaolo ja sen sisältö.

Jos kuuden kuukauden sääntö ei sovellu ulkomaanpalkkaan, kaksikertainen verotus poistetaan Suomessa. Useimpien verosopimuksien mukaan tämä tapahtuu ns. hyvitysjärjestelmällä. Tällöin Suomessa verotetaan ulkomaantulosta, mutta vähennetään verosta tuloverot, jotka verovelvollinen osoittaa maksaneensa toiseen maahan.

Kuuden kuukauden säännön soveltamisedellytykset on koottu oheiseen Verohallinnon **ohjeeseen**.

9. Verotettava ansiotulo

9.1 Puhdas ansiotulo

Veronalaisista ansiotuloista vähennetään edellä kerrotulla tavalla luonnolliset vähennykset, jolloin päästään puhtaaseen ansiotuloon.

9.2 Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset

Puhtaasta ansiotulosta vähennetään muun muassa pakolliset ja vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut. Pakollisten eläkevakuutusmaksujen osalta ei ole rajoituksia. Sen sijaan vapaaehtoisten eläkevakuutusmaksujen vähentämisen osalta on suhteellisen monimutkaiset säännöt.

Lisäksi puhtaasta ansiotulosta tehdään erikseen vähennyksiä valtionverotuksessa ja erikseen kunnallisverotuksessa. Tällaisia vähennyksiä ovat valtionverotuksen eläketulovähennys ja kunnallisverotuksen eläketulo-, invalidi-, opintoraha perusvähennys. Näitä yleisiä ja sosiaalisia vähennyksiä koskevat vähennyssäännöt ovat yksityiskohtaiset. Näiden yleisten ja sosiaalisten vähennysten tekemisen jälkeen päästään valtionverotuksen osalta verovuoden ansiotuloon ja kunnallisverotuksen osalta verovuoden tuloon.

9.3 Veron suuruus

Valtionverotuksen verotettava ansiotulo ja kunnallisverotuksen verotettava tulo saadaan laskemalla vielä aikaisemmilta vuosilta ansiotulolajin vahvistetut mahdolliset tappiot.

Verosta voidaan vielä tehdä vähennyksiä, muun muassa kotitalousvähennys. Kotitalousvähennystä varten on oma lomake.

Valtionverotuksen ansiotuloveroprosentti määräytyy progression mukaan.

Eläketuloista on vielä erillissäännös (ks kohta **1.3**).

10. Pääomatulojen verotus

10.1 Luonnolliset vähennykset

Veronalaisista pääomatuloista vähennetään tuloverolain 29 §:n perusteella niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot.

10.2 Korkomenot

Lähtökohtana on, että korot vähennetään ensi sijassa pääomatuloista.

10.3 Alijäämähyvitys

Jos pääomatuloja ei ole tai niitä on niin vähän, ettei korkoja voida niistä täysimääräisesti vähentää, syntyy alijäämää, joka muutetaan alijäämähyvitykseksi ja vähennetään suhteellisen monimutkaisten sääntöjen mukaan ansiotulojen veroista.

Alijäämästä yleensä 30 %, kuitenkin enintään 1 400 euroa voidaan vähentää ansiotuloista määrättävistä veroista. Enimmäismäärään tulee lisäksi 400 euron lapsikorotus ensimmäisestä lapsesta ja 800 euron korotus, jos lapsia on kaksi tai useampia.

11. Verotuksen tarkistaminen

Esitätetyn veroilmoituksen ja siihen liittyvän verotuspäätöksen huolellinen läpikäynti ja tarvittavien muutosten ja korjausten tekeminen on erittäin tärkeää. Myös mahdollisen uuden verotuspäätöksen huolellinen läpikäynti on myös tärkeää.

- **Henkilöasiakkaille - vero.fi**

- **Etätyö ja vähennykset - vero.fi**
- <https://www.vero.fi/sahkoiset-asiointipalvelut/omavero/>
- <https://www.suomi.fi/viestit>
- <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48486/verovelvollisen-ilmoittamisvelvollisuus/>
- <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/62189/verohallinnon-paatos-veroilmoituksessa-annettavista-tiedoista5/>
- <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/vahennykset/kotitalousvahennys/nain-ilmoitat-kotitalousvahennyksen/>

Sisältö:

• 1. Tuloverotus

- 1.1 Veroilmoitusmenettely
- 1.2 Verotuksen säätely
- 1.3 Veronalainen tulo
- 1.4 Tulolajit: ansiotulo ja pääomatulo
- 1.5 Vähennysjärjestelmä

• 2. Esitätetty veroilmoitus

- 2.1 Esitätetty veroilmoituslomake jokaiselle
- 2.2 Veroilmoituksen voi antaa sähköisesti tai paperisena
- 2.3 Ilmoitusvelvollisuus esitätetyn veroilmoituksen puuttuessa
- 2.4 Kuitit ja vastaavat
- 2.5 Veroilmoituksen etusivu ja verotuksen perusteena olevat tiedot
- 2.6 Verotuspäätös

• 3. Veroilmoituksen täydentäminen ja tuloverotuksen oikaisuvaatimus

• 4. Verotuksen toimittaminen

• 5. Verovuoden tappio ja suuret kertatulot

- 5.1 Menon ja tulon jaksottaminen
- 5.2 Tulontasaus

• 6. Apurahojen ym. verotuskohtelu

- 6.1 Apurahat ja tunnustuspalkkiot
- 6.2 Apurahoihin kohdistuvien kulujen vähentäminen

• 7. Ansiotulon hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen

- 7.1 Yleisperiaate
- 7.2 Perus- ja jatko-opiskelusta aiheutuneet kustannukset
- 7.3 Palkkatulon tulonhankkimisvähennys
- 7.4 Jäsenmaksut

- 7.5 Matkakustannukset
 - 7.5.1 Asunnon ja työpaikan välinen matka
 - 7.5.2 Toissijainen työpaikka
 - 7.5.3 Viikonloppumatkat
 - 7.5.4 Työmatkat ilman päivärahaa
 - 7.5.5 Matkakustannukset ja sivutoiminen opetus toisella paikkakunnalla
 - 7.5.6 Vastaväittäjän matkakustannusten verollisuudesta
- 7.6 Kustannukset ammattikirjallisuudesta ja tieteellisestä työstä
- 7.7 Opintomatkat
- 7.8 Työvälineet
- 7.9 Työhuone- ja puhelinkulut
- 7.10 Työasunto
- 7.11 Frakki ja tohtorinhattu
- 7.12 Tehtäväänastujais- ja väitöskulut
- 7.13 Edustusmenot
- 7.14 Vieraalla paikkakunnalla työskentelystä aiheutuneet ylimääräiset elantokustannukset
- 7.15 Kotitalousvähennys
- 7.16 Vähennys eläketulosta

- **8. Ulkomaantytö tulo**

- **9. Verotettava ansiotulo**

- 9.1 Puhdas ansiotulo
- 9.2 Puhtaasta ansiotulosta tehtävät vähennykset
- 9.3 Veron suuruus

- **10. Pääomatulojen verotus**

- 10.1 Luonnolliset vähennykset
- 10.2 Korkomenot
- 10.3 Alijäämähyvitys

- **11. Verotuksen tarkistaminen**